



Komisja
Europejska

PANORAMA

LATO 2017 / nr 61



Polityka spójności
sięga w przyszłość

WYDANIE SPECJALNE



Polityka
regionalna
i miejska



PANORAMA

ARTYKUŁ WSTĘPNY.....	03	Prof. Dominique Foray , kierownik wydziału ekonomii i zarządzania innowacjami, École Polytechnique Fédérale de Lausanne (CH).....	28
Jüri Ratas , prezes rady ministrów Republiki Estońskiej.....	04	Emma Marcegaglia , prezes organizacji BusinessEurope.....	29
PRZYWRACANIE KONWERCENCJI.....	06	Kevin Morgan , profesor w katedrze zarządzania i rozwoju oraz prodziekan ds. współpracy na Uniwersytecie w Cardiff (UK)...	30
Brigitte Zypries , federalny minister gospodarki i energetyki (DE).....	08	Dr Neil Bradford , kierownik wydziału nauk politycznych, Huron University College, Uniwersytet Zachodniego Ontario (CA)...	31
Harris Georgiades , minister finansów (CY).....	09	Mario Monti , przewodniczący grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych.....	32
Günther Oettinger , europejski komisarz ds. budżetu i zasobów ludzkich.....	10	PUNKT DANYCH 3: WSKAŹNIKI EFSI.....	34
Paul Magnette , premier Walonii (BE).....	12	Eleni Marianou , sekretarz KPRNE.....	36
Stavros Arnautakis , gubernator regionu Kreta (EL).....	13	Robin Huguenot-Noël oraz Alison Hunter , Centrum Polityki Europejskiej.....	37
Lena Micko , przewodnicząca Szwedzkiego Stowarzyszenia Władz Lokalnych i Regionalnych (SE).....	14	Daniël Termont , burmistrz Gandawy oraz przewodniczący organizacji EUROCITIES.....	38
František Lukl , przewodniczący Związku Miast i Gmin Republiki Czeskiej (CZ).....	15	Leo Williams , dyrektor Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu.....	39
BADANIE EUROBAROMETRU DOTYCZĄCE REGIONÓW.....	16	Karl-Heinz Lambertz , przewodniczący Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych.....	40
Mari Kiviniemi , zastępca sekretarza generalnego OECD.....	18	Michiel Rijsberman , sprawozdawca Zgromadzenia Regionów Europy — polityka spójności po 2020 r.....	42
Andrzej Porawski , dyrektor Biura Związku Miast Polskich (PL).....	20	Karen Coleman , dziennikarka/publicystka/moderatorka.....	43
Iskra Michajłowa , przewodnicząca Komisji REGI PE.....	21	EUROPEJSKI TYDZIEŃ REGIONÓW I MIAST 2017 R.....	44
Kalev Härk , burmistrz miasta Valga (EE), oraz Vents Armands Krauklis , burmistrz miasta Valka (LV).....	22	INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	46
Xavier Valderrama , koordynator europejskich projektów z zakresu rozwoju obszarów miejskich, rada miasta Santa Coloma de Gramenet (ES).....	23	OPINIE STUDENTÓW NA TEMAT PROJEKTÓW INTERREG NA MALCIE.....	48
Michael Storper , profesor geografii ekonomicznej London School of Economics (UK).....	24	AKTUALNOŚCI W SKRÓCIE.....	50
INTELIĞENTNA SPECJALIZACJA UZUPEŁNIENIEM INNOWACJI.....	26	PROGRAM.....	51

Szanowni Państwo!

Zorganizowane w dniach 26–27 czerwca w Brukseli Forum Spójności stanowiło istotny etap w debacie na temat polityki spójności po 2020 r. (#EU7CF).

Na łamach specjalnego wydania *Panoramy* wypowiadają się przedstawiciele instytucji unijnych, rządów poszczególnych krajów, samorządów, szeregu stowarzyszeń i uczelni wyższych. Chcielibyśmy im podziękować za ich wkład. Państwo również mogą nam przesłać swoją opinię (maksymalnie 300 słów), która zostanie opublikowana w sekcji „Waszym zdaniem” w przyszłym wydaniu naszego magazynu.

W numerze kilkakrotnie podnoszona jest kwestia strategii dotyczących inteligentnej specjalizacji; wiele osób podkreśla ich znaczenie oraz potrzebę kontynuacji ich rozwoju. Tym tematem

zajmiemy się szczegółowo w wydaniu wrześniowym, które zostanie opublikowane przed rozpoczęciem Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów. Chcielibyśmy również poznać Państwa opinie na ten temat: własne doświadczenia, wyniki, oczekiwania, wątpliwości oraz sugestie.

Opinie można przysyłać na adres regio-panorama@ec.europa.eu – **zapraszamy do zabrania głosu!**

Przyjemnej lektury



AGNÈS MONFRET

Dyrektor Działu ds. Komunikacji, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej

WSTĘP

Nadszedł kluczowy moment w historii naszego kontynentu. W ostatnich latach Europa zmagająca się z wieloma kryzysami — gospodarczym, finansowym i politycznym.

Sądzę jednak, że przyszli historycy dojdą do wniosku, że kryzysy te były katalizatorem, który skłonił Europę i Europejczyków do zadania sobie podstawowych pytań: Co czeka Europę w przyszłości? Jakie działania należy podjąć? W jaki sposób?

Największym błędem, jaki możemy popełnić, jest branie Europy i jej osiągnięć za pewnik. W moim odczuciu polityka spójności jest cementem, który łączy wspólne wartości i cele. Jest podstawą, na której opierają się nasze działania i której zazdrości nam reszta świata. Niniejsze wydanie *Panorama* jest zatem poświęcone okresowi po 2020 r., czyli przyszłej polityce spójności.

W tym wydaniu zamieściliśmy opinie wielu osób z różnych środowisk, w tym mojego kolegi Günthera Oettingera, komisarza ds. budżetu UE. W pewnym sensie *Panorama* rozpoczyna szeroką debatę na temat przyszłości polityki spójności.

Podczas Forum Spójności, które odbędzie się w dniach 26 i 27 czerwca, jego uczestnicy będą mogli również omówić przyszłość tej polityki, wymieniać się pomysłami, a także spierać się w kwestii kształtu, jaki powinna ona przybrać. Naszym celem i założeniem jest stworzenie polityki spójności, która dba o potrzeby wszystkich obywateli, a jej procedury są proste,



szybkie, opłacalne i bardziej elastyczne, przy czym jednocześnie sprzyjają przeprowadzaniu reform w państwach członkowskich. Chcemy to osiągnąć poprzez stosowanie większej liczby zachęt i ograniczenie sankcji.

Planując działania na kolejne dziesięć lat, musimy pamiętać o najważniejszej rzeczy: naszym zobowiązaniu do troszczenia się o potrzeby wszystkich Europejczyków. Musimy zagwarantować, że każdy obywatel, niezależnie od miejsca zamieszkania, czerpie wymierne korzyści związane z przynależnością do Unii i ma dostęp do takich samych możliwości.

Polityka spójności to największe osiągnięcie Europy, która troszczy się o obywateli i buduje dla nich lepszą przyszłość. ■

CORINA CREȚU

Europejska komisarz ds. polityki regionalnej

Wspólne możliwości w kraju i za granicą



Gdy Estonia przygotowuje się do objęcia prezydencji UE w tym roku, Jüri Ratas, przewodniczący rady ministrów Republiki Estońskiej, opowiada o znaczeniu polityki spójności dla jego kraju i obywateli oraz o przyszłych korzyściach dla całej Europy.

Jak istotne były fundusze spójności UE dla Estończyków od czasu przystąpienia Estonii do UE?

Polityka spójności UE przyczyniła się w znacznym stopniu do rozwoju gospodarczego i zwiększenia konkurencyjności Estonii. W połączeniu z finansowaniem krajowym polityka spójności umożliwiła wprowadzenie istotnych zmian strukturalnych, których wdrożenie w przeciwnym razie byłoby bardzo trudne lub wręcz niemożliwe. Nasze doświadczenia pokazują, że polityka spójności, w połączeniu z solidną polityką gospodarczą, prowadzi do konwergencji, która jest głównym założeniem tej polityki.

Finansowanie z funduszy spójności przyniosło również wiele innych bardzo praktycznych rezultatów, z których Estończycy korzystają na co dzień. Przykładowo nasi obywatele mają szerszy dostęp do czystej wody pitnej, usprawnionego transportu drogowego i kolejowego, a także usług szybkiej łączności szerokopasmowej w całej Estonii. Dzięki finansowaniu ze środków unijnych w 99 % podmiotów sektora publicznego wyeliminowano papierowe formy dokumentów, przez co Estończycy mogą załatwiać większość codziennych spraw urzędowych za pośrednictwem Internetu. Fundusze

polityki spójności przyczyniły się do wzrostu eksportu i innowacji — wzrosła liczba przedsiębiorstw eksportowych, a firmy kładą większy nacisk na innowacje i rozwój produktów. Zmodernizowano wiele szkół, uniwersytetów i szpitali. Fundusze spójności pomogły także około 95 000 osób w znalezieniu zatrudnienia. Estończycy bardzo silnie odczuwają zatem korzyści zapewniane przez fundusze polityki spójności, które pomagają tworzyć i utrzymywać miejsca pracy, zwiększają wydajność i wspierają konwergencję Estonii.

W jaki sposób Estonia skorzystała na współpracy z innymi państwami członkowskimi i regionami UE od czasu przystąpienia do Wspólnoty? Czy są jakieś przykłady wyciągniętych wniosków, które stosuje Estonia?

Współpraca z innymi państwami członkowskimi ma kluczowe znaczenie w pokonywaniu wyzwań, które przekraczają granice i obejmują kilka państw. Dobry przykład stanowią programy europejskiej współpracy terytorialnej. Są one istotnym narzędziem stosowanym przez regiony i organizacje do pokonywania konkretnych wyzwań związanych z współpracą transgraniczną, takich jak ochrona Morza Bałtyckiego czy znalezienie rozwiązań wspólnych problemów

w różnych obszarach w Europie, na przykład związanych z efektywnością energetyczną.

Bezproblemowe połączenia fizyczne i cyfrowe umożliwiają państwom członkowskim pełne korzystanie z korzyści gospodarczych zapewnianych przez jednolity rynek i zwiększają konkurencyjność Unii. Mamy dobre doświadczenia i wymierne rezultaty w rozwijaniu transgranicznych usług cyfrowych, np. między Estonią a Finlandią, w czym widzimy duży potencjał dla Europy. Stworzenie nowej szybkiej kolei europejskiej Rail Baltica jest przykładem współpracy nie tylko z najbliższymi sąsiadami, ale także z innymi państwami, które skorzystają na budowie tej brakującej części infrastruktury kolejowej w UE. Nauczyło to nas, że konieczne jest osiągnięcie wspólnego zrozumienia korzyści, jakie te projekty przynoszą obywatelom i przedsiębiorstwom w różnych krajach.

W drugiej połowie 2017 r. kraj ten po raz pierwszy od akcesji w 2004 r. obejmie prezydencję Rady UE. Jakie jest podejście Estonii do tej funkcji będącej źródłem różnego rodzaju możliwości?

Estonia obejmuje prezydencję Rady UE w bardzo ważnym momencie dla Unii. Kraje UE muszą nie tylko mówić jednym



REPUBLIC OF ESTONIA
GOVERNMENT

“Kraje UE muszą nie tylko mówić jednym głosem, ale także działać jako jedno państwo, ponieważ prawdziwa wartość jedności przejawia się w działaniu.”

W jakim kierunku rozwiną się według Pana priorytety polityki spójności i mechanizmy realizacji po 2020 r.? Jakie oczekiwania wiążą państwo z Forum Spójności, które odbędzie się w Brukseli pod koniec czerwca?

Polityka spójności jest jedyną polityką UE, która zapewnia stabilność i środki finansowe niezbędne do wdrażania długoterminowych reform strukturalnych, a zatem stanowi bardzo istotny obszar polityki UE. Bez niej przeprowadzenie wielu reform i kontynuowanie postępu gospodarczego w państwach członkowskich i regionach byłoby niemożliwe. Podczas debaty na temat zwiększenia skuteczności polityki spójności, musimy rozważyć jej uproszczenie oraz ukierunkowanie jej na wyniki, a także jej harmonizację w obrębie polityki oraz z innymi instrumentami finansowymi UE. Zorganizowane w czerwcu Forum Spójności stanowi idealną okazję do omówienia działań, które należy podjąć, aby polityka spójności przynosiła Europie jak największe korzyści. ■

głosem, ale także działać jako jedno państwo, ponieważ prawdziwa wartość jedności przejawia się w działaniu. W trakcie naszej prezydencji będziemy dążyć do umocnienia naszej pozycji, aby korzyści związane z przynależnością do UE były odczuwalne w każdym kraju, mieście, gminie i gospodarstwie domowym. Prezydencja niesie ze sobą wiele obowiązków, ponieważ UE stała się nieodłączną częścią naszego codziennego życia.

Jakie wyzwania stawia prezydencja przed Estonią i jak wpłynęły one na uszeregowanie priorytetów związanych z tą rolą?

Głównym celem Estonii w trakcie jej prezydencji będzie utrzymanie jedności i znaczenia UE na świecie. UE opiera się na czterech podstawowych wolnościach i wspólnym rozumieniu pokoju oraz dobrobytu. Celem prezydencji Estonii będzie zatem praca nad kwestiami, które pomagają w budowaniu i promowaniu Europy o otwartej i innowacyjnej gospodarce, zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony Europy, wspieranie cyfryzacji i swobodnego przepływu danych, a także zagwarantowanie, że działania prowadzone na szczeblu UE sprzyjają integracji i zrównoważonemu rozwojowi.

Jakie są priorytety estońskiej prezydencji w dziedzinie polityki spójności i jak zamierzają je państwo realizować?

Mamy dwa główne priorytety w obszarze polityki spójności. Pierwszym z nich jest pogłębienie dyskusji na temat przyszłości polityki spójności w Radzie. Z niecierpliwością oczekujemy na 7. sprawozdanie w sprawie spójności, propozycje grupy wysokiego szczebla ds. uproszczeń, którą kieruje Siim Kallas, dokument poświęcony przyszłości finansów UE oraz na inne publikacje. Drugim priorytetem jest kontynuacja prac nad tzw. rozporządzeniem zbiorczym, którego celem jest uproszczenie polityki. Jest to dość złożone zadanie, ale z pewnością dołożymy wszelkich starań, aby przyspieszyć jego realizację.

“Finansowanie z funduszy spójności przyniosło również wiele innych bardzo praktycznych rezultatów, z których Estończycy korzystają na co dzień.”

Ponowna konwergencja regionów UE

W tym artykule przedstawiono zmiany, jakie zaszły w poziomie zróżnicowania regionalnego w UE od 2000 r. UE dąży do zmniejszenia takiego zróżnicowania, a polityka spójności zapewnia większe wsparcie słabiej rozwiniętym regionom, aby pomóc im nadrobić zaległości. Wyniki bardziej szczegółowej analizy zostaną opisane w oczekiwanym 7. sprawozdaniu dotyczącym spójności.

Według najnowszych danych opublikowanych przez Eurostat w 2015 r. ponad jedna czwarta mieszkańców UE (27% całej populacji UE) żyła w regionie o PKB per capita (SSN) wynoszącym mniej niż 75% średniej UE (patrz mapa).

Większość z tych regionów znajduje się w centralnych i wschodnich państwach członkowskich UE, ale także w Grecji, południowych Włoszech, Portugalii i kilku regionach najbardziej oddalonych. Wszystkie regiony w Bułgarii i Rumunii — z wyjątkiem regionów stołecznych Yugozapaden i București-Ilfov — mają PKB na poziomie poniżej 50% średniej UE.

Niemniej jednak w latach 2000–2015 wszystkie regiony w centralnych i wschodnich państwach członkowskich zwiększyły swój PKB per capita w stosunku do średniej UE. Znaczny wzrost

odnotowano w regionach stołecznych, np. w Bułgarii i Rumunii, gdzie PKB per capita wzrósł dwukrotnie w stosunku do średniej UE, oraz na Słowacji, gdzie prawie się podwoił.

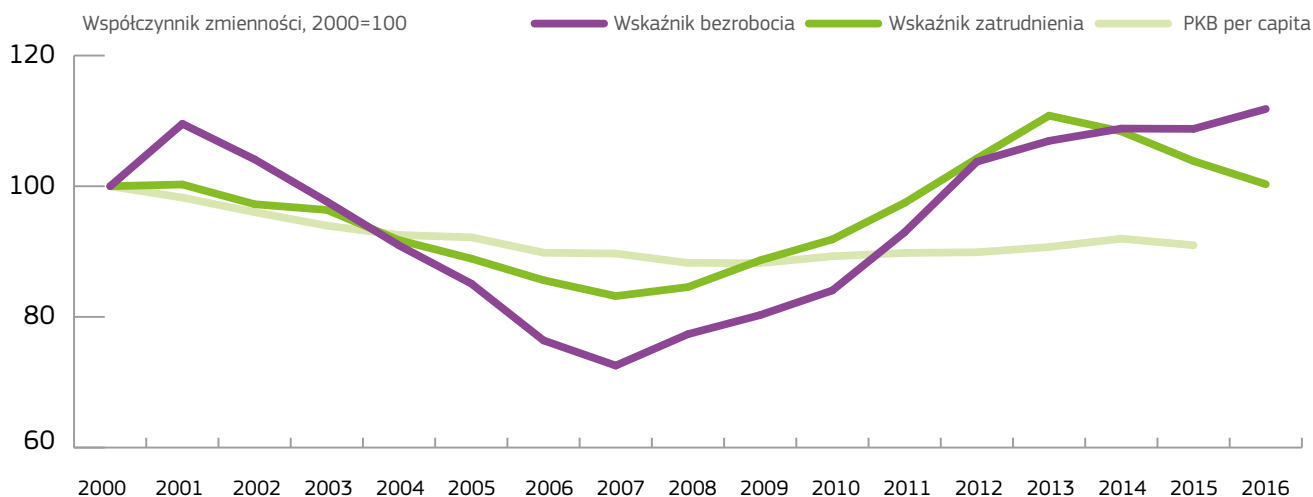
Na skutek kryzysu gospodarczego sytuacja w regionach Grecji uległa pogorszeniu. W 2011 r. w czterech z 13 regionów PKB per capita wynosił powyżej 75% średniej UE. W 2015 r. były już tylko dwa takie regiony: stołeczny region Attiki (95%) oraz Notio Aigaio (75%). Włochy również ucierpiały podczas kryzysu. W 2011 r. pięć regionów odnotowało PKB per capita poniżej 75% średniej UE, natomiast w 2015 r. takich regionów było już siedem.

W Portugalii tylko dwa regiony przekraczają próg 75%: obszar metropolitalny Lizbony (103%) oraz Algarve (79%), przy czym zmiany jakie zaszły w tym zakresie od 2011 r. są nieznaczące.

Przywracanie konwergencji

Najnowsze dane dotyczące PKB pokazują proces konwergencji regionów europejskich, który został przerwany przez kryzys, ale powoli zaczął się odnawiać. Przed kryzysem zmniejszały się dysproporcje między gospodarką regionalną w UE (współczynnik zmienności regionalnego PKB per capita spadł o 12% w latach 2000–2008). Wynikało to głównie z faktu, że regiony o najniższym PKB per capita rozwijały się w szybszym niż przeciętne tempie i dorównywały bardziej zamożnym regionom.

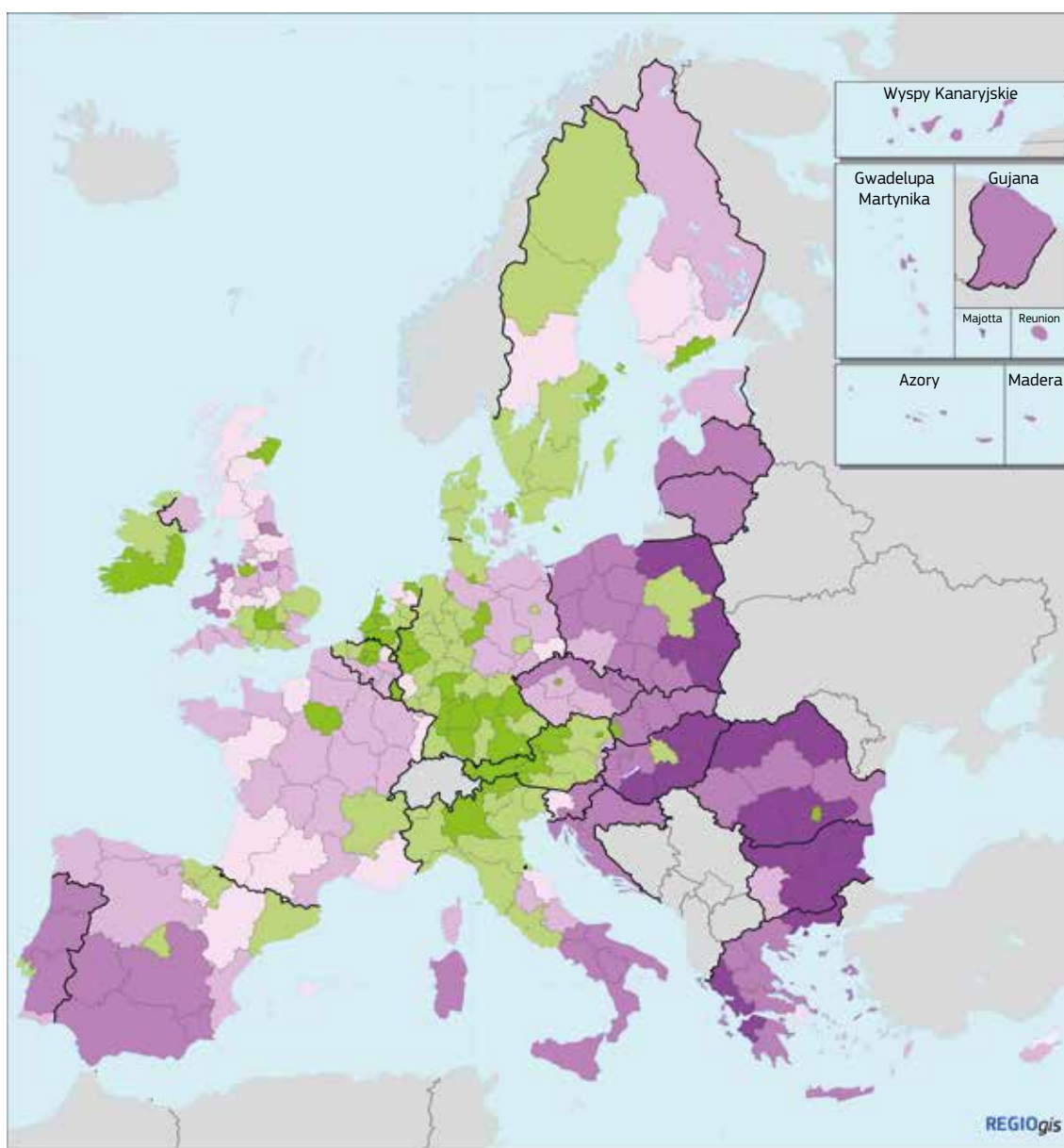
WSPÓŁCZYNNIK ZMIENNOŚCI PKB PER CAPITA, WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA (20–64), WSKAŹNIK BEZROBOCIA, REGIONY UE-28 NUTS 2, LATA 2000–2016



Źródło: Obliczenia Eurostatu i DG REGIO

Kryzys zakończył jednak ten trend. W latach 2008–2015 dysproporcje regionalne nieco się zwiększyły (współczynnik zmienności wzrósł o 4%), ale były znacznie niższe niż w 2000 r. W latach 2014 i 2015 różnice ponownie zaczęły się zmniejszać, jednak jest zbyt wcześnie, aby stwierdzić, czy ten trend się utrzyma.

Różnice we wskaźnikach zatrudnienia maleją od 2013 r., po znacznym wzroście na skutek kryzysu. W tym obszarze różnice nadal przekraczają poziom sprzed kryzysu. Natomiast różnice w regionalnych wskaźnikach bezrobocia nadal się zwiększają, jednak proces ten spowolnił się po 2012 r. ■



PKB na mieszkańca (SSN, 2015 r.)

Index, EU28 = 100

- < 50
- 50 - 75
- 75 - 90
- 90 - 100
- 100 - 125
- >= 125

Wartości dla 2 regionów Irlandii oszacowano na podstawie wartości krajowej.

Źródło: Eurostat, DG REGIO

0 500 km

© Stowarzyszenie ds. granic administracyjnych EuroGeographics

Wymagania dotyczące przyszłej polityki spójności UE

W czasach, gdy rośnie liczba eurosceptyków, oraz w obliczu nowych globalnych wyzwań, europejska polityka spójności nabiera znaczenia. Jest to wyraz naszych wspólnych wartości oraz solidarności istniejącej między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. We wszystkich państwach członkowskich oraz regionach wiele projektów ma bezpośredni wpływ na środowisko.



Brigitte Zypries,
federalny minister
gospodarki i energetyki
Niemcy

Jasne jest, że przyszłe wieloletnie ramy finansowe UE będą napotykały szczególne wyzwania. W konsekwencji zmieni się znaczenie niektórych obszarów europejskiej polityki. W obliczu prawdopodobieństwa zmniejszenia funduszy, a zatem konieczności wprowadzenia dalszych cięć, należy dostosować wszystkie obszary, a polityka spójności nie jest tu wyjątkiem. W przyszłości wsparcie z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych UE musi być lepiej

zintegrowane i skuteczniejsze niż kiedykolwiek wcześniej.

Polityka spójności, ze względu na jej istotną rolę w umacnianiu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE, nadal będzie obszarem inwestycyjnym o wyjątkowym znaczeniu i pozostanie kluczowym elementem unijnej polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia. W przyszłości wszystkie regiony UE będą otrzymywać wsparcie w ramach polityki spójności — odpowiednio do poziomu ich rozwoju strukturalnego oraz potrzeb regionalnych. Dlatego najważniejszym celem pozostaje nadrobienie zaległości w regionach znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Polityka spójności powinna również zapewniać fundusze, które pomogą regionom w radzeniu sobie z nowymi wyzwaniami, takimi jak migracja i zmiany demograficzne. W ramach celów szczegółowych dotyczących poszczególnych funduszy polityka spójności wspiera inteligentny, zrównoważony, innowacyjny i sprzyjający integracji rozwój oraz wzrost zatrudnienia. Zamierzamy kontynuować większą koncentrację finansowania w obszarach tematycznych wprowadzoną w obecnym okresie finansowania.

Aby działania prowadzone w ramach polityki spójności były skuteczne w perspektywie długoterminowej, konieczne jest zapewnienie właściwych warunków makroekonomicznych. W przyszłości należy zatem położyć nacisk na reformy strukturalne w państwach członkowskich, ponieważ wymagają one bardziej intensywnych działań. W tym kontekście fundusze strukturalne UE mogą stanowić główną dźwignię dla niezbędnych reform strukturalnych. Aby to umożliwić, musimy ściślej połączyć politykę spójności z koordynacją gospodarczą na szczeblu UE i wprowadzić skuteczne zachęty do

przeprowadzania reform strukturalnych. Z naszej perspektywy, oprócz wzmocnienia uwarunkowań *ex ante*, wymaga to również ściślejszego i bardziej systematycznego powiązania z zaleceniami dla poszczególnych krajów, które można wdrożyć poprzez politykę spójności.

Jest oczywiste, że należy uprościć wymagania dotyczące istniejącego systemu zarządzania i kontroli. Rozsądniejsze byłoby zatem ułatwienie procedur udzielania wsparcia w obrębie istniejących ram prawnych zamiast ogłaszania kolejnej gruntownej przebudowy systemu. Wymaga to zastosowania nowego, zróżnicowanego podejścia. Konieczne jest skuteczniejsze niż obecnie wyrównywanie znacznych różnic pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów. ■

“*Aby działania prowadzone w ramach polityki spójności były skuteczne w perspektywie długoterminowej, konieczne jest zapewnienie właściwych warunków makroekonomicznych.*”



Bundesministerium
für Wirtschaft
und Energie

Spojrzenie Cypru na politykę spójności po 2020 r.

Obecne i przyszłe dyskusje na temat polityki spójności w okresie po 2020 r. będą odbywać się w zupełnie odmiennej sytuacji od tej, w której prowadzono rozmowy dotyczące okresu 2014–2020.

Z uwagi na śródkresowy przegląd wieloletnich ram finansowych, debaty dotyczące przyszłości wydatków i finansowania UE po 2020 r. oraz zbliżające się negocjacje w sprawie Brexitu okoliczności dyskusji nad przyszłością polityki spójności są złożone i niepowtarzalne.

Polityka spójności po 2020 r. powinna kontynuować zmniejszanie dysproporcji regionalnych. Wymaga to utrzymania wysokiego priorytetu polityki spójności w przyszłych wieloletnich ramach finansowych po 2020 r. Znaczenie utrzymania silnej polityki spójności jest szczególnie widoczne w małych państwach członkowskich, na przykład na Cyprze, gdzie negatywne skutki niedawnego kryzysu gospodarczego i walutowego poważnie zmniejszyły konkurencyjność i potencjał wzrostu gospodarczego kraju oraz doprowadziły do surowych ograniczeń budżetowych.

Oprócz utrzymania nacisku na zmniejszenie dysproporcji przyszła polityka spójności powinna również uwzględniać różne realia społeczne, terytorialne i gospodarcze w państwach członkowskich. W tym zakresie podczas zbliżających się dyskusji na temat mechanizmu alokacji kolejnych środków polityki spójności i koncentracji finansowania w obszarach tematycznych można również rozważyć nowe rozwiązania, takie jak wprowadzenie szczegółowych kryteriów dotyczących potrzeb i/lub specyfiki krajów i regionów.

Jednocześnie w okresie po 2020 r. należy kontynuować działania ukierunkowane na dostosowywanie polityki spójności do szerszych celów UE w zakresie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. W związku z tym należy jeszcze bardziej wzmocnić spójność i zgodność z europejskim semestrem.

Jeżeli chodzi o przyszłe tryby finansowania, rosnący nacisk na bardziej intensywne wykorzystanie instrumentów finansowych stanowi dobrą podstawę do koncentrowania inwestycji na priorytetach UE. Rola instrumentów finansowych w okresie po 2020 r. stanie się bardziej widoczna dzięki korzyściom, jakie zapewniają zarówno pod względem skuteczności, jak i trwałości finansowania ze środków publicznych.



Harris Georgiades,
minister finansów
Cypr

Kolejnym wyzwaniem stojącym przed przyszłą polityką spójności jest sprawienie, aby prowadzone w jej ramach działania były bardziej widoczne dla szerszego społeczeństwa. Wpływ tej polityki na gospodarcze i społeczne aspekty codziennego życia obywateli powinien być bar-

dziej skrupulatnie pokazywany, zwłaszcza w państwach członkowskich na peryferiach UE.

Ponadto dzięki trwającym pracom na rzecz uproszczenia procedur w ramach polityki spójności oraz usprawnienia wymogów w zakresie kontroli, monitorowania i sprawozdawczości polityka spójności stanie się bardziej dostępna dla obywateli i będzie mniej skomplikowana pod względem procedur/biurokracji. ■

„Rola instrumentów finansowych w okresie po 2020 r. stanie się bardziej widoczna dzięki korzyściom, jakie zapewniają zarówno pod względem skuteczności, jak i trwałości finansowania ze środków publicznych.”



Κυπριακή Δημοκρατία

Wspólne pokonywanie wyzwań gospodarczych i politycznych

Günther Oettinger, europejski komisarz ds. budżetu i zasobów ludzkich, przedstawia swoją opinię na temat przyszłości polityki spójności w budżecie UE.



Co należy zrobić, aby lepiej radzić sobie z obecnymi wyzwaniami politycznymi i gospodarczymi w następnym okresie finansowania?

Znalezienie odpowiedzi na to pytanie jest celem rozpoczętego przez Komisję procesu rozważań nad przyszłością UE z 27 państwami członkowskimi. Razem z komisarz Crețu przygotowuję dokument dotyczący rozważań nad przyszłością finansów UE. Wnieście on wkład do debaty na temat przyszłości Europy razem z innymi dokumentami poświęconymi priorytetom politycznym i gospodarczym UE: wymiarowi społecznemu Europy, globalizacji, obronności oraz przyszłości unii gospodarczej i walutowej. Zostaną w nim przedstawione różne kwestie, opcje i kompromisy, którymi będziemy musieli się zająć w zależności od obranego kierunku rozwoju UE.

Chcę, aby to była budująca debata. Uważam, że jest to możliwe: pod warunkiem, że budżet UE zostanie lepiej dostosowany do priorytetów politycznych i będzie się skupiał na programach i obszarach polityki przynoszących Europie wyraźną wartość dodaną. Nasza główna zasada powinna brzmieć: „zad-

“ *Szczególnie cieszy mnie powszechne uznanie kluczowej roli, jaką odgrywa budżet UE w europejskich strukturach, jako narzędzie gwarantujące stabilność oraz będące wyrazem solidarności i wartości wspólnego działania.* ”

nych wydatków na działania nieprzynoszące wartości dodanej UE”, co ma podkreślić, że zjednoczona Europa może skuteczniej przezwyciężyć wyzwania gospodarcze i polityczne.

Jaką rolę odegra polityka spójności po 2020 r. w rozwoju gospodarki europejskiej?

Polityka spójności była motorem wzrostu gospodarczego i zwiększenia poziomu zatrudnienia, który pomógł rozwinąć się wielu regionom. Zatem wyraźnie posiada ona europejską wartość dodaną. Dzięki tej polityce udało się zapobiec poważnym zakłóceniom w wielu regionach w trakcie i po zakończeniu kryzysów gospodar-

czych i finansowych. Niewątpliwie powinna ona pozostać ważną częścią przyszłego budżetu UE. Musimy się jednak zastanowić, czy możliwe jest zwiększenie jej europejskiej wartości dodanej poprzez jeszcze większe skupienie się na projektach, które w dużym stopniu przyczyniają się do realizacji priorytetów UE, a zwłaszcza wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Ważnym pytaniem jest to, czy powinniśmy się bardziej koncentrować na potrzebujących regionach. Musimy znaleźć sposób, aby pomóc regionom silnie dotkniętym globalizacją i zmianami technologicznymi. Jednocześnie musimy pamiętać o uproszczeniu przepisów wykonawczych w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych.

„Niezbędne jest skuteczne informowanie o rezultatach działań prowadzonych w ramach polityki spójności. Jest to wspólny obowiązek państw członkowskich oraz władz lokalnych i regionalnych. ”



Z moich obserwacji wynika, że polityka spójności jest najskuteczniejsza w połączeniu z krajowymi ramami gospodarczymi sprzyjającymi wzrostowi, tzn. w sytuacji, gdy przeprowadzane są niezbędne reformy strukturalne w celu zapewnienia odpowiednich ram prawnych, potencjału administracyjnego i środowiska gospodarczego. Uważam zatem, że w kolejnych ramach finansowych należy wzmocnić powiązanie pomiędzy polityką spójności a szerszym programem zarządzania gospodarką.

W jaki sposób polityka spójności może pomóc w ponownym zbliżeniu się UE do jej obywateli?

Najlepszym sposobem na pokazanie obywatelom europejskiej wartości dodanej polityki spójności jest zaspokojenie ich potrzeb i oczekiwań poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i rozwój oraz realizację nowych priorytetów związanych m.in. z bezpieczeństwem energetycznym, migracją, obroną i bezpieczeństwem.

Oczywiście niezbędne jest również skuteczne informowanie o rezultatach działań prowadzonych w ramach polityki spójności. Przekazywanie informacji jest wspólnym obowiązkiem państw człon-

kowskich oraz władz lokalnych i regionalnych. Chociaż informowanie o projektach finansowanych ze środków polityki spójności jest wymagane na mocy prawa, aby skutecznie przedstawić korzyści płynące ze wsparcia europejskiego, niezbędne jest również znalezienie odpowiednich kanałów dystrybucji i skierowanie informacji do właściwej grupy odbiorców.

Konkretne działania, które należy podjąć, muszą wykorzystywać wszystkie istniejące narzędzia, angażować władze na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a także łączyć wykorzystanie kampanii w mediach i mediach społecznościowych z publicznymi debatami/wydarzeniami, które zwiększają świadomość i umożliwiają obywatelom wyrażenie swojej opinii.

Różne osoby oraz stowarzyszenia o odmiennych interesach wyraziły własne opinie na temat przyszłych wieloletnich ram finansowych (WRF). Czy w tych opiniach pojawiają się wspólne wątki, a jeśli tak, to jakie?

Szczególnie cieszy mnie powszechne uznanie kluczowej roli, jaką odgrywa budżet UE w europejskich strukturach,

jako narzędzie gwarantujące stabilność oraz będące wyrazem solidarności i wartości wspólnego działania. Wspólnym wątkiem jest zdecydowanie potrzeba zwiększenia elastyczności budżetu w reagowaniu na zmieniające się priorytety polityczne oraz przybliżenia go do obywateli UE.

Są to oczywiście uzasadnione oczekiwania, istnieją jednak różne sposoby na ich spełnienie. Na tym etapie nie mam określonej wizji przyszłych WRF — po prostu jest na to jeszcze za wcześnie. Chociaż oczywiście mam swoje preferencje, nie zamykam się na poglądy zainteresowanych stron ani na wyniki debaty publicznej na temat przyszłości UE złożonej z 27 państw. ■

Polityka spójności: rzeczywista wartość dodana dla regionów

Wobec panujących w Europie ogólnych nastrojów niezadowolenia, co pokazują liczne dotyczące ją kryzysy, Unia Europejska musi wykorzystać swoje najbardziej skuteczne polityki. Najważniejszą z nich jest polityka spójności, w przypadku której wielokrotnie potwierdzono, że jest jedną z nielicznych polityk, które mogą pomóc UE w przywróceniu pozytywnego wizerunku publicznego.



Paul Magnette
premier Walonii

nych z pracami badawczo-rozwojowymi. Tymczasem, w ramach inicjatyw Europejskiego Funduszu Społecznego, milion uczestników, z których większość miała szczególnie utrudniony dostęp do możliwości zatrudnienia, otrzymało wsparcie lub szkolenie.

„Najważniejszym elementem jest polityka spójności, w przypadku której wielokrotnie potwierdzono, że jest jedną z nielicznych polityk, które mogą pomóc UE w przywróceniu pozytywnego wizerunku publicznego.”

Programowanie na lata 2014–2020 wzmocniło Unię zarówno jako główne narzędzie inwestycyjne, jak i podstawowy mechanizm wdrażania agendy europejskiej. Polityka spójności, będąca katalizatorem publicznych i prywatnych inwestycji w realizowane w całej Unii europejskie projekty oraz wspólne działania o wysokiej wartości dodanej, zapewnia większą solidarność między UE, państwami członkowskimi i ich regionami, a konkretniej regionami, przedsiębiorstwami i obywatelami.

Forum będzie zatem okazją dla regionu Walonii do pokazania wartości dodanej przynieszonej przez politykę spójności, a także do przedstawienia zwolenników tej polityki.

W Walonii w okresie programowania 2007–2013 utworzono 10 996 miejsc pracy dzięki wsparciu finansowemu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także zatrudniono 401 naukowców w ramach działań związa-

Należy również podkreślić znaczenie opracowania zintegrowanego podejścia do rozwoju regionalnego, silnych ekosystemów i współpracy z innymi regionami europejskimi, a w szczególności opracowania regionalnej strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, która okazała się niezwykle efektywnym narzędziem koordynacyjnym. Podejście to należy nie tylko utrzymać, ale także dalej rozwijać w celu

zapewnienia, że polityka spójności jest ważnym mechanizmem we wdrażaniu strategii regionalnych w całej UE.

Polityka spójności musi pozostać głównym tematem dyskusji w ramach prac zainicjowanych przez białą księgę dotyczącą przyszłości Europy. Podczas gdy 28, a wkrótce 27, państw członkowskich dąży do przywrócenia wartości stanowiących istotę europejskiego projektu, Unia Europejska musi unikać odsuwania się od własnych obywateli poprzez zaniedbanie polityki solidarności międzyludzkiej. Musi natomiast ją wzmocnić, aby sprostać największemu wyzwaniu, z jakim kiedykolwiek musiała się zmierzyć: zbudowaniu silnej UE o zróżnicowanym dziedzictwie i wspólnej przyszłości, „*przemawiającej jednym głosem, we wszystkich językach, ze wszystkich serc*”.



Wallonie

Korekty i dążenie do wzrostu gospodarczego

Zmiany w kontekście polityki spójności UE oznaczają zwrot w innym kierunku. Wynikają one z uznania wartości podejścia terytorialnego do kwestii rozwoju regionalnego.

Jednocześnie stan greckiej gospodarki i gospodarek europejskich zależy też od rozwoju globalnej sfery gospodarczej. W przypadku Europy charakter kryzysu i fakt ścisłych wzajemnych powiązań gospodarczych wymaga wprowadzenia nowej formy międzynarodowych porozumień i wspólnych działań.

„Oczekuje się, że polityka spójności w znaczny sposób przyczyni się do odbudowy krajowych i regionalnych gospodarek. ”

Dlatego też polityka spójności jest jednym z głównych filarów tej struktury. Dzięki niej duże korzyści odniosły też regiony Grecji — w tym region Krety — po otrzymaniu przez nasz kraj około 64 mld EUR ze środków wspólnotowych w ostatnich 20 latach.

Zasoby te zostały wykorzystane do rozbudowy rozległej sieci infrastruktury, ożywienia przedsiębiorczości, modernizacji administracji publicznej i doskonalenia zasobów ludzkich. Ocena za okres 2007–2013 pokazuje, że dzięki funduszom strukturalnym odnotowano 4% wzrost PKB, szczególnie w regionach objętych celem „Kon-

wergencja”. Ponadto powstało 122 000 nowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz 322 000 miejsc pracy. W sumie w ramach wszystkich funduszy utworzono ponad 940 000 nowych miejsc pracy.

Jako że wiele regionów Europy zмага się ze skutkami recesji, oczekuje się, że polityka spójności w znaczny sposób przyczyni się do odbudowy krajowych i regionalnych gospodarek. Faktycznie, ramy regulacyjne w okresie 2014–2020 są dla nas zachętą do tego, by przekazywać dostępne środki do tych sektorów i na te działania, które najbardziej przyczyniają się do rozwoju gospodarki.

Faktem jest, że wartość dodana i skuteczność polityki spójności są przedmiotem aktualnej debaty wśród decydentów, naukowców i innych zainteresowanych stron.

Jako przedstawiciel Krety, europejskiego regionu wyspiarskiego, chciałbym zaznaczyć, że polityka spójności jest niezbędna dla zapewnienia rozwoju europejskich regionów i dobrobytu dla ich obywateli. Jest jednym z głównych filarów Unii Europejskiej, który musi zostać utrzymany po zakończeniu obecnego okresu programowania. Istotnie, należy rozważyć też możliwość dodatkowego wsparcia, tak aby polityka ta mogła pełnić funkcję, jakiej się od niej wymaga.

Dlatego też wszyscy przedstawiciele europejskich regionów mają obowiązek eksponowania korzyści i znaczenia tej polityki, aby ochronić ją w ten sposób przed krótkowzrocznymi interesami politycznymi. Chcemy podjąć konstruktywny dialog, zmierzający do określenia niezbędnych zmian instytucjonalnych, proceduralnych uproszczeń i strategicznych wyborów, co wzmocni politykę spójności, przynosząc rezultaty zarówno na poziomie europejskim, jak i międzynarodowym. ■



Stavros Arnaoutakis
gubernator regionu Krety



Περιφέρεια Κρήτης

Region of Crete

Polityka spójności ma zasadnicze znaczenie dla potencjału innowacyjnego regionów Szwecji

W kontekście rozmaitych tarć, które dają się obecnie odczuć wewnątrz UE, silna polityka spójności jest potrzebna bardziej niż kiedykolwiek.



Lena Micko
przewodnicząca Szwedzkiego
Stowarzyszenia Władz Lokalnych
i Regionalnych (SALAR)

UE stoi obecnie przed wieloma poważnymi wyzwaniami. Napływ uchodźców stał się nie tylko olbrzymim obciążeniem dla poszczególnych państw członkowskich, ale rzutuje też na całą współpracę europejską. Wynik referendum w Zjednoczonym Królestwie także przyczynił się do napięć w obrębie wspólnoty europejskiej. Oprócz tego dużym wyzwaniem dla UE są globalne problemy, takie jak zmiany klimatyczne, urbanizacja, starzejące się społeczeństwo, a także problemy strukturalne na rynku pracy wskutek gwałtownego rozwoju technologii. Te problemy na pewno trzeba będzie wziąć pod uwagę w planowanej strategii finansowej.

Obecna polityka spójności uwzględnia wiele z tych wyzwań. Przekłada się to na działania na szczeblu krajowym i regionalnym, które są bardzo istotne w osiągnięciu konkretnych rezultatów. Jestem przekonana, że polityka ta zajmie poczesne miejsce także w kolejnych wieloletnich ramach finansowych.

To dzięki polityce spójności organy samorządowe oraz regiony biorą udział w europejskim projekcie. Te inwestycje sprawiają, że działania UE stają się widoczne i mają znaczenie dla obywateli na szczeblu lokalnym. Polityka spójności może odegrać decydującą rolę w przywróceniu choć części utraconej wiarygodności UE.

W Szwecji Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest ważnym elementem wsparcia dla dużej liczby nowo przybyłych imigrantów w wielu gminach i regionach. Na przykład dzięki niemu finansowane są działania w zakresie poradnictwa i szkoleń językowych, które mają pomóc nowo przybyłym imigrantkom posiadającym kwalifikacje zawodowe w znalezieniu zatrudnienia. Niemniej stowarzyszenie SALAR uważa, że konieczne mogą być określone zmiany kierunku tych działań.

Wierzymy, że fundusze na wsparcie programów integracyjnych mogą zostać wykorzystane w jeszcze skuteczniejszy sposób. Wspieramy ustanowienie specjalnej inicjatywy na rzecz zatrudnienia dla nowo przybyłych imigrantów w ramach EFS, podobnej do inicjatywy na rzecz zatrudnienia młodych ludzi, którą Komisja Europejska uruchomiła w obecnym okresie programowania.

Taka inicjatywa byłaby skierowana do państw członkowskich i regionów, w których znajduje się najwięcej imigrantów, a jej celem miałyby być stworzenie warunków sprzyjających integracji i szkoleniu wspomnianej grupy docelowej. W ten sposób EFS przyczyni się do zaspokojenia potrzeb danego regionu w zakresie umiejętności i kompetencji.

„To dzięki polityce spójności organy samorządowe oraz regiony biorą udział w europejskim projekcie. Te inwestycje sprawiają, że działania UE stają się widoczne i mają znaczenie dla obywateli na szczeblu lokalnym.”

W Szwecji polityka spójności odgrywa też zasadniczą rolę w rozwijaniu innowacji w regionach. Inteligentna specjalizacja to nadzwyczaj skuteczna metodologia pracy, dzięki której zasoby są gromadzone na szczeblu regionalnym. Bazuje ona na specyficznej sile danego regionu i jest ważna dla rozwoju całej Europy. Większy nacisk na inteligentną specjalizację w następnym okresie programowania doprowadziłby do stworzenia bardziej strategicznego powiązania między projektami, lepszej synergii z innymi programami UE oraz lepszej komplementarności i współpracy między regionami w całej Europie. ■



Swedish Association
of Local Authorities
and Regions

Każda z 290 gmin i każda z 20 rad regionów wraz z regionami należą do Szwedzkiego Stowarzyszenia Władz Lokalnych i Regionalnych. SALAR jest ich przedstawicielem i działa w ich imieniu, a jego misją jest zapewnienie im lepszych warunków do zarządzania w ramach samorządów.

<https://skl.se/english>

Lokalne działania w celu zmniejszenia dysproporcji regionalnych

W Republice Czeskiej, aby samorządy mogły uzyskać dostęp do większej liczby europejskich dotacji, muszą spełnić określone warunki wstępne, takie jak ograniczenie biurokracji, zmniejszenie liczby kontroli i usprawnienie systemu.



František Lukl
przewodniczący Związku Miast i Gmin
Republiki Czeskiej

W okresie programowania 2007–2013 władze lokalne w Republice Czeskiej wdrożyły ponad 23 000 projektów o wartości ponad 153 mld CZK (około 5,46 mld EUR) dzięki finansowaniu ze środków europejskich. Fundusze UE odegrały i nadal odgrywają ważną rolę w finansowaniu sektora publicznego. Umożliwiły na przykład znaczne inwestycje w ochronę środowiska, a także finansowanie mniejszych projektów, które są niezbędne dla lokalnego rozwoju.

Aby zapewnić korzyści dla określonej miejscowości i jej mieszkańców, miasta i wioski mogły otrzymać dwukrotnie więcej środków z funduszy europejskich niż w pierwszym okresie programowania. Możliwość korzystania z funduszy polityki spójności na cele gospodarcze, społeczne i terytorialne było, jest i — jak można się spodziewać — będzie jednym z najważniejszych przywilejów, jakie Republika Czeska zyskała dzięki przystąpieniu do UE.

Jeżeli chodzi o skuteczną absorpcję, przyszła polityka spójności powinna opierać się na wynikach strategii regionalnych i krajowych poszczególnych państw. Powinna odpowiadać na konkretne potrzeby danego kraju. Poprzez odpowiednie prowadzenie współpracy z partnerami regionalnymi można dokładnie wskazać obszary, na których należy skoncentrować wsparcie w ramach polityki spójności.

„Polityka spójności wymaga stosowania narzędzi, które stanowią znaczne obciążenie administracyjne, a także nakłada skomplikowane i niejednolite przepisy, których trudno jest przestrzegać, zwłaszcza w mniejszych miastach i gminach.”

Rzeczywiste potrzeby danego terytorium można określić tylko lokalnie, od dołu, co oznacza, że konieczne jest promowanie podejścia terytorialnego. Z tego względu wszelkie przyszłe propozycje powinny skupiać się na zmniejszaniu regionalnych różnic gospodarczych. Obecnie jest oczywiste, że polityka spójności nie powinna skupiać się wyłącznie na kwestiach gospodarczych i inwestycyjnych, ale powinna dążyć do zwiększenia atrakcyjności odległych obszarów wiejskich i górskich oraz wewnętrznych peryferii poprzez wspieranie ich rozwoju oraz zwiększanie zatrudnienia i jakości życia na szczeblu lokalnym. Celem powinno być zatrzymanie ludności na tych obszarach i dalsze rozwijanie ich terytorium.

Jako przewodniczący Związku Miast i Gmin Republiki Czeskiej oraz burmistrz czeskiego miasta Kyjov chciałbym również zaznaczyć, że istnieją pewne przeszkody, które ograniczają możliwości korzystania z narzędzi polityki spójności przez gminy. Przede wszystkim są to ciężkie obciążenia administracyjne oraz skomplikowane i niejednolite przepisy, których trudno jest przestrzegać, zwłaszcza w mniejszych miastach i gminach. Dlatego te samorządy są mniej skuteczne w pozyskiwaniu europejskich funduszy.

Skomplikowany system kontroli stanowi kolejny duży problemem w Czechach. Różne organy kontrolne sprawdzają te same projekty, często dochodząc do odmiennych wniosków. W ten sposób gminy funkcjonują w stałym strachu przed sankcjami. Z pewnością nie ma to nic wspólnego ze stabilnością systemu pobierania europejskich dotacji, a nawet całkowicie zniechęca wiele samorządów do wdrażania projektów finansowanych przez UE.

Przygotowując następny okres programowania, należy uwzględnić lokalną wiedzę i doświadczenia. Należy ograniczyć liczbę procedur administracyjnych związanych z realizacją projektów europejskich, a także uprościć system przyznawania dotacji i przeprowadzania kontroli. Dopiero wówczas samorządy zdecydują się (i odważą) realizować projekty finansowane ze środków europejskich, co pomoże w osiągnięciu głównego celu polityki spójności, czyli zmniejszeniu dysproporcji regionalnych. ■

Svaz měst a obcí
SMO
ČESKÉ REPUBLIKY

Związek Miast i Gmin Republiki Czeskiej jest organizacją wolontariacką, apolityczną i pozarządową założoną jako grupa interesów osób prawnych:
<http://www.smocr.cz/default.aspx?languageCode=EN>

Zwiększenie świadomości polityki regionalnej UE i jej bardziej pozytywne postrzeganie przez obywateli

Wyniki najnowszego badania Eurobarometru dotyczącego polityki regionalnej (wiosna 2017 r.) były bardzo interesujące i dostarczyły przydatnych wskazówek dla osób zajmujących się komunikacją w zakresie polityki regionalnej UE.

(przy czym 38% nie miało pewności, czy korzystano z niego w ich kraju). Ten imponujący wynik może być powiązany z faktem, że pomoc udzielana w przypadku klęsk żywiołowych jest często omawiana w krajowych wiadomościach telewizyjnych w całej Europie.

Większa świadomość i pozytywne postrzeganie

Świadomość projektów realizowanych w ramach polityki regionalnej jest nieco wyższa na poziomie UE w porównaniu do wyników poprzedniego badania przeprowadzonego w 2015 r.: 35% respondentów odpowiedziało, że słyszało o projektach współfinansowanych przez UE realizowanych w ich mieście lub regionie,

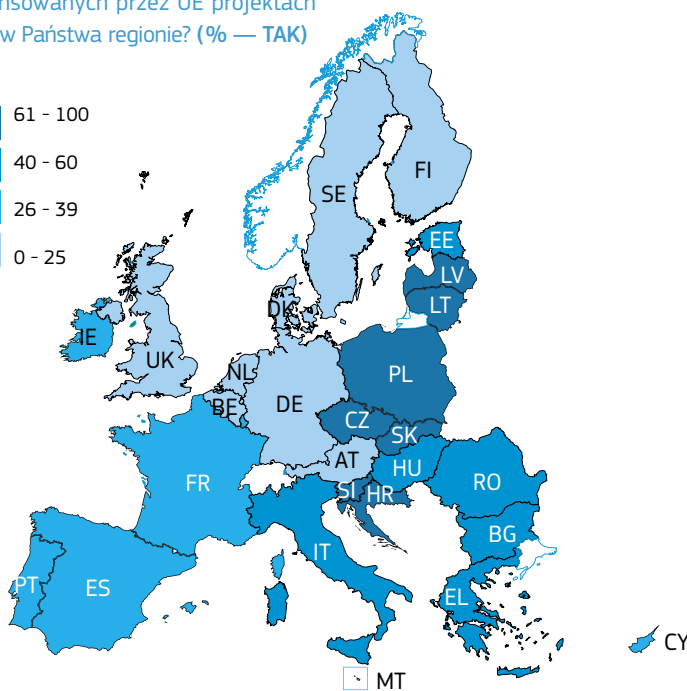
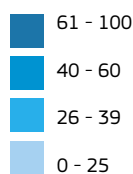
Popularność Europejskiego Funduszu Solidarności

Po raz pierwszy zapytano obywateli o Europejski Fundusz Solidarności. Aż 59% respondentów potwierdziło, że o nim słyszało

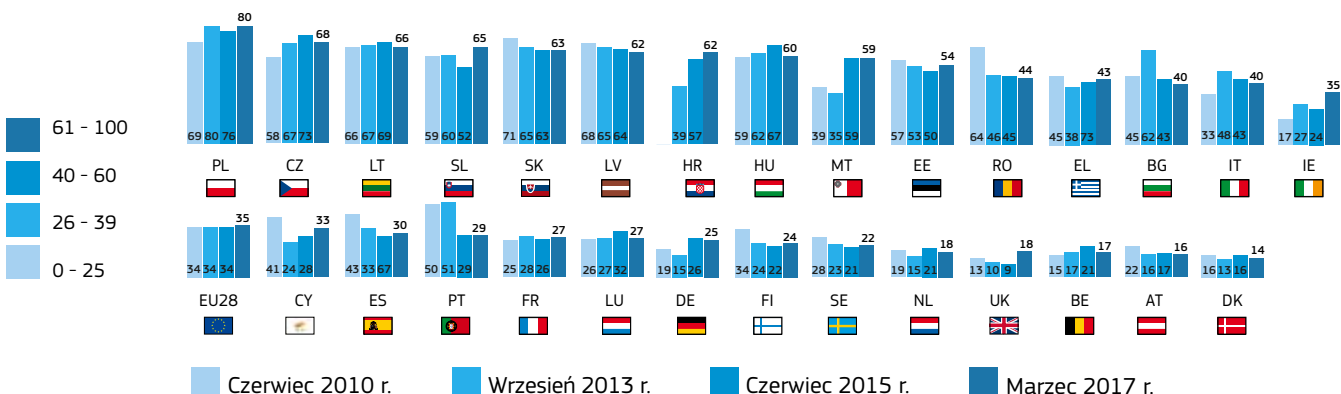
Wykres 1 oraz wykres 2 Europa zapewnia wsparcie finansowe regionom i miastom. Czy słyszeli Państwo o współfinansowanych przez UE projektach realizowanych w celu poprawy warunków życia w Państwa regionie? (% — TAK)

PL	80
CZ	68
LT	66
SI	65
SK	63
LV	62
HR	62
HU	60
MT	59
EE	54
RO	44
EL	43
IT	40
BG	40

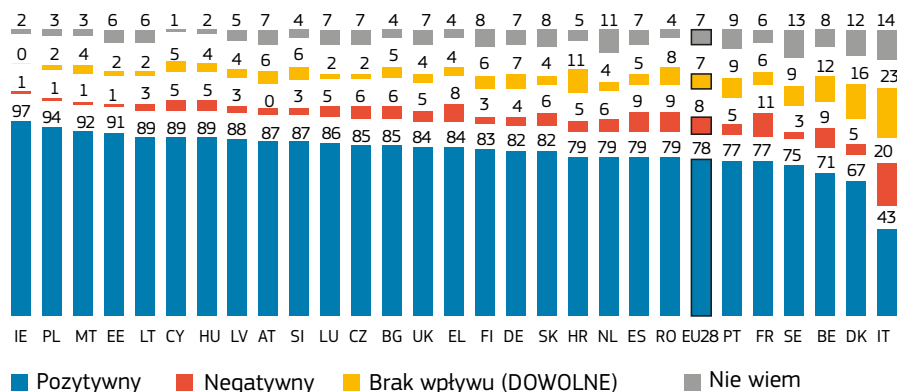
EU28	35
IE	35
CY	33
ES	30
PT	29
LU	27
FR	27
DE	25
FI	24
SE	22
UK	18
NL	18
BE	17
AT	16
DK	14



Wykres 2

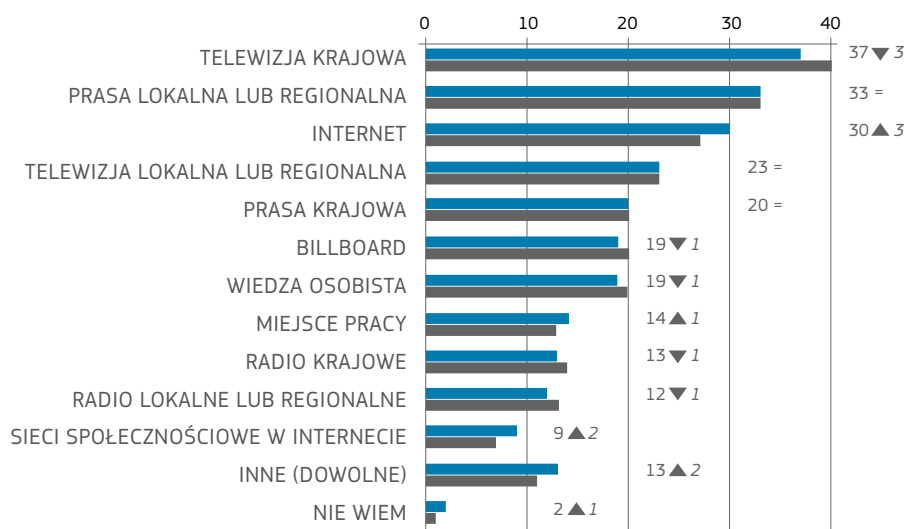


Wykres 3 Czy udzielone wsparcie miało pozytywny czy negatywny wpływ na rozwój Państwa miasta lub regionu, przy uwzględnieniu wszystkich projektów, o jakich Państwo słyszeli? (% — TAK)



Wykres 4 Skąd dowiedzieli się Państwo o tych projektach? Kiedy to było? (można wybrać wiele odpowiedzi) (% — UE)

■ Marzec 2017 r.
■ Czerwiec 2015 r.



co oznacza wzrost o 1 punkt procentowy (p.p.). Występują jednak znaczne różnice między krajami: Polska — 80%, Republika Czeska — 68%, Litwa — 66%, Dania — 14%, Austria — 16% oraz Belgia — 17%. Szczegółowe informacje zawiera **wykres 1**.

W Słowenii (+13 p.p.), Irlandii (+11 p.p.) oraz Zjednoczonym Królestwie (+9 p.p.) nastąpił najwyższy wzrost świadomości, natomiast na Węgrzech (-7 p.p.), w Republice Czeskiej i Luksemburgu (-5 p.p. w obu krajach) odnotowano jej spadek. **Wykres 2** pokazuje ten trend.

Przyciąganie uwagi obywateli ma znaczenie wyłącznie, gdy inwestycje UE w regionach są postrzegane pozytywnie. Wyniki są zachęcające: 78% respondentów, którzy potwierdzili, że wiedzą o realizacji takich projektów, pozytywnie ocenia ich wpływ (patrz **wykres 3**). Oznacza to wzrost o 3 p.p. w porównaniu do ostatniego badania. Ogólnie, z wyjątkiem Włoch, co najmniej dwie trzecie obywateli we wszystkich państwach członkowskich dostrzega pozytywny wpływ tych inwestycji, przy czym prym w tym zakresie wiodą Irlandia (97%), Polska (94%) i Malta (92%).

Jakie media należy wykorzystywać w pierwszej kolejności?

Badanie umożliwia również szczegółową analizę rodzaju mediów, za pomocą których obywatele pozyskują informacje o projektach

realizowanych w ramach polityki regionalnej UE. Jako najważniejsze źródła 60% respondentów wskazało telewizję (krajową i regionalną), 53% respondentów wskazało gazety (regionalne i krajowe), a 39% — Internet oraz media społecznościowe (respondenci mogli wybrać wiele odpowiedzi). Ważną rolę odgrywają również billboardy i tablice pamiątkowe, na co zwróciło uwagę 19% respondentów (patrz **wykres 4**).

PODSUMOWANIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYNIKÓW W ARKUSZACH INFORMACYJNYCH DOTYCZĄCYCH POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

Najważniejsze wyniki dla poszczególnych krajów można znaleźć w arkuszach informacyjnych dotyczących polityki regionalnej dostępnych w Internecie w języku angielskim oraz w językach narodowych (patrz <http://europa.eu/fp74dJ>). Szczegółową analizę wg kraju przedstawiono w sprawozdaniu Eurobarometru oraz w zestawach danych.

Optymalne wykorzystanie funduszy EFSI

Panorama rozmawia z Mari Kiviniemi, zastępcą sekretarza generalnego OECD. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju wyjaśnia, jak ważne są inicjatywy terytorialne, a także efektywna koordynacja europejskich instrumentów finansowania i ich stosowania, aby zwiększyć skuteczność inwestycji i ich efekty na szczeblu lokalnym, krajowym i regionalnym w całej UE.



Jakie jest ogólne stanowisko OECD w sprawie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych?

Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne są dla polityki UE ważnym instrumentem o wymiarze terytorialnym. Przez ostatnie lata fundusze te stopniowo stawały się częścią ogólnego pakietu polityk strukturalnych z uwagi na ich coraz większy nacisk na kluczowe czynniki umożliwiające wzrost gospodarczy, takie jak infrastruktura, innowacje i umiejętności. EFSI powinny nadal być wykorzystywane do realizacji działań mających na celu wspieranie wzrostu gospodarczego. Należy się też opierać rosnącym naciskom na przekazywanie tych funduszy na inne cele. Niemniej jednak te strategie muszą być poparte ważnymi okolicznościami. Jedną z nich jest różnicowanie funduszy w zależności od regionu, co ma zapewnić, że są przeznaczane w pierwszej kolejności na najbardziej palące potrzeby danego regionu. Druga ma zapewniać, aby były dodatkiem do polityki regionalnej UE i służyć nie jako substytut krajowych inwestycji publicznych, ale ich uzupełnienie.

Ponadto ma gwarantować efektywne wydatkowanie tych środków. Trzecią, ale równie istotną kwestią jest zapewnienie, aby fundusze były dobrze skoordynowane na wszystkich poziomach władzy rządowej, a także dostosowane do decyzji w zakresie inwestycji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, dzięki czemu przyczyniłyby się do zwiększenia skuteczności inwestycji.

Jaka powinna być rola tych funduszy w budżecie UE, a ogólniej — w osiągnięciu celów polityki gospodarczej?

W porównaniu ze standardami OECD system budżetowy UE pod względem zadań i wyników jest jednym z najbardziej zaawansowanych według standardowego wskaźnika ram budżetowania zadaniowego. W oparciu o analizę OECD, która niedługo zostanie ukończona, praktyki

„ Fundusze EFSI są jednym z niewielu instrumentów solidarności w krajach UE, co jest szczególnie istotne dla krajów strefy euro, które nie korzystają z międzyrządowych przesunięć budżetowych. ”

budżetowe obejmują wiele skutecznych i innowacyjnych działań, które mogą być pożyteczne dla rządów krajowych, rzutując na ich własne programy reformy budżetowej ukierunkowanej na budżetowanie zadaniowe. W szczególności unijna inicjatywa „Budżet zorientowany na rezultaty” jest ważnym środkiem mającym na celu dalsze wzmocnienie powiązań między wydatkami a widocznymi efektami. OECD widzi możliwość dalszych korzyści płynących z praktyk budżetowych UE, jeśli

“ Wyjątkową cechą EFSI jest wydłużony okres formalnego udziału w przedsięwzięciu, który wynosi ponad siedem lat, biorąc pod uwagę krótsze terminy dla polityk terytorialnych w krajach spoza Europy. ”



cele gospodarcze i inne założenia polityki wraz z rezultatami będą w jasny i zwięzły sposób wyrażane — *ex ante* oraz *ex post* — umożliwiając zwiększenie zaangażowania Parlamentu i Rady w politykę budżetową UE.

Zgodnie z programem OECD na rzecz wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu z budżetu UE finansowane są działania mające na celu zarówno osiągnięcie wzrostu gospodarczego, jak i realizację wizji spójności. Biorąc pod uwagę fakt, że fundusze są silnie ukierunkowane na inwestycje, należy dążyć do zwiększenia wzrostu wydajności europejskich gospodarek. Jednocześnie fundusze te są jednym z niewielu instrumentów solidarności w krajach UE, co jest szczególnie istotne dla krajów strefy euro, które nie korzystają z międzyrządowych przesunięć budżetowych. Istnieją jednak ważne kwestie dotyczące rodzaju zrealizowanych inwestycji, ponieważ europejska wartość dodana może być mniej wyraźna, zwłaszcza gdy zasoby są wykorzystywane na krótkoterminową pomoc.

Jakie ważne warunki należy spełnić, aby uzyskać maksymalne korzyści z funduszy, a zarazem efektywnie je stosować?

Ważne jest, aby inwestycje w ramach EFSI sprzyjały wzrostowi gospodarczemu, co umożliwi wykorzystanie ich wpływu na skład i efektywność finansów publicznych. Jeśli zostaną użyte do „przyciągnięcia” krajowych inwestycji publicznych i prywatnych, mogą wówczas wspierać większe projekty inwestycyjne i przyczynić się do większej wydajności. Solidne ramy zarządzania dla lepszej koordynacji inwestycji na wszystkich szczeblach administracji rządowej, które zwiększają

potencjał administracyjny, mają kluczowe znaczenie dla uzyskania najlepszych efektów na poziomie krajowym i lokalnym. Aby wesprzeć działania oparte na tej wzajemnej zależności od inwestycji publicznych, OECD opracowała 12 zasad dotyczących Skutecznych inwestycji publicznych na wszystkich poziomach władzy i administracji, które zostały zatwierdzone przez Komitet Regionów UE. Wytyczne obejmują sposoby radzenia sobie z wyzwaniami związanymi z koordynacją wertykalną i horyzontalną w poszczególnych jurysdykcjach w celu inwestowania na odpowiednią skalę, z potencjałem lokalnym i ogólnymi warunkami ramowymi dla skutecznych inwestycji publicznych.

W zaleceniach OECD podkreślono, że do skutecznej koordynacji potrzebne są instrumenty zarządzania, co nie jest wynikiem spontanicznych działań. Narzędzia te obejmują na przykład platformy dialogu, ramy współfinansowania i finansowe zachęty do współpracy. Na lepsze zarządzanie inwestycjami publicznymi mogą — pod pewnymi warunkami — pozytywnie wpływać także inne okoliczności. W UE warunki *ex ante*, wprowadzone w okresie finansowania 2014–20, zapewniają bezpośrednie połączenie między inwestycjami współfinansowanymi z funduszy EFSI a polityką UE, a ponadto są bodźcem do reform politycznych wspierających lepsze wykorzystanie funduszy.

Jak można ocenić europejską politykę spójności oraz wspomniane fundusze na tle innych polityk terytorialnych w krajach spoza UE?

Niezwykle trudno jest ocenić wpływ jakiegokolwiek polityki na wyniki gospodarki danego kraju czy regionu. Jeśli cho-

dzi o EFSI, w ostatnim dziesięcioleciu wiele krajów, które wykorzystywały te fundusze na wsparcie konwergencji, musiało wskutek kryzysu finansowego zastosować też konsolidację budżetową i zaostrzyć politykę budżetową, co doprowadziło do wyraźnego skurczenia się obszaru inwestycji publicznych w Europie. Niemniej fundusze te były w tym okresie jednym z niewielu stabilnych źródeł wsparcia dla inwestycji, zwłaszcza dla lokalnych samorządów.

Wyjątkową cechą EFSI jest wydłużony okres formalnego udziału w przedsięwzięciu, który wynosi ponad siedem lat, biorąc pod uwagę krótsze terminy dla polityk terytorialnych w krajach spoza Europy. EFSI stanowi zatem instrument polityczny na rzecz długofalowych zmian strukturalnych, dzięki któremu gospodarki regionalne uzyskują wsparcie w przygotowaniu i dostosowywaniu się do okoliczności, tak aby mieszkańcy każdego regionu mieli możliwość realnego rozwoju. Nasze badania prowadzone w krajach OECD ujawniły dwa kluczowe elementy potrzebne do opracowania udanej polityki terytorialnej. Jednym z nich jest stworzenie efektywnych połączeń między miastami a obszarami wiejskimi pod względem polityki infrastrukturalnej, planowania przestrzennego, integracji rynku pracy i zarządzania. Kolejnym jest sektor wymiany handlowej, obejmujący podmioty narażone na międzynarodową konkurencję, który odgrywa ważną rolę w procesie modernizacji słabiej rozwiniętych regionów. Nasze badania pokazują, że regiony nadrabiające zaległości gospodarcze w większym stopniu specjalizują się w tej działalności na rynku wymiany. ■

Narzędzia terytorialne służące do realizacji priorytetów regionalnych i lokalnych

Zrównoważony rozwój całej Europy nie tylko zwiększy jej atrakcyjność pod względem gospodarczym, ale także poprawi jej zdolność do radzenia sobie z różnymi — zarówno trwającymi, jak i przyszłymi — kryzysami finansowymi, gospodarczymi i społecznymi.

Fundamentalne znaczenie polityki spójności wynika wprost z Traktatu Lizbońskiego i jest wciąż aktualne. Niwelowanie dysproporcji rozwojowych jest czynnikiem decydującym o pozycji konkurencyjnej Europy w wymiarze globalnym. Jest to widoczne przede wszystkim w potwierdzonym przez instytucje UE fakcie, że każde zainwestowane w ramach polityki spójności euro generuje średnio 2,75 euro, pomimo zbyt silnego zburokratyzowania i skomplikowania instrumentów tej polityki.

„Potrzebna jest radykalna zmiana sposobu informowania obywateli UE o efektach polityki spójności. Są one niezaprzeczalne, lecz prawie zupełnie nieznanne naszym mieszkańcom.”

Szybszy rozwój wielu części Europy nie tylko uruchamia niewykorzystane dotąd potencjały endogenne, ale także uatrakcyjniamy te obszary dla inwestorów, turystów i innych partnerów z całego świata. Zrównoważony, stały rozwój całej Europy nie tylko podniesie jej atrakcyjność gospodarczą ale także zwiększy zdolność rozwiązywania rozmaitych, zarówno już trwających jak i przyszłych kryzysów finansowo-gospodarczych i społecznych.

Polityka spójności przynosi wymierne rezultaty – ich przejawem w Polsce jest na przykład dynamika rozwoju obszarów objętych specjalnym programem „Polska Wschodnia”, a także szybszym obecnie tempem wzrostu wskaźników rozwoju obszarów wiejskich niż miast.



Andrzej Porawski,
dyrektor Biura Związku Miast
Polskich

Wielką zaletą polityki spójności było skoncentrowanie interwencji w obszarach wspólnie uznanych jako priorytetowe. Oczywiście nowy okres programowania może skorygować priorytety, dostosowując je do szybko zmieniających się potrzeb i wyzwań, ale także powinien umożliwiać większą elastyczność określania celów szczegółowych w priorytetowych dziedzinach.

Ważne z tego punktu widzenia jest upodmiotowienie władz terytorialnych (regionalnych i lokalnych) w określaniu celów szczegółowych w ramach przyjętych dziedzin interwencji. Narzędziami realizacji polityki spójności powinny być regionalne i lokalne (dotyczące miejskich obszarów funkcjonalnych) programy operacyjne. Operatorami tych programów powinny być władze regionalne albo konsorcja władz lokalnych. Zasadą ich tworzenia i wdrażania powinno być terytorialne ukierunkowanie interwencji.

Instrumenty terytorialne powinny koncentrować się na wyzwaniach stojących przed

funkcjonalnymi obszarami miejskimi, w zakresie optymalizacji wykorzystania zasobów lokalnych oraz poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Niezbędne są też instrumenty terytorialne dedykowane silniejszemu włączeniu obszarów wiejskich w procesy rozwojowe. Specyfika wyzwań stojących przed tymi obszarami wymaga, aby w programach operacyjnych tworzyć narzędzia terytorialne uwzględniające także środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich.

Potrzebna jest radykalna zmiana sposobu informowania obywateli UE o efektach polityki spójności. Są one niezaprzeczalne, lecz prawie zupełnie nieznanne naszym mieszkańcom, którzy nie uświadamiają sobie znaczenia jej rezultatów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, kulturowych i cywilizacyjnych. A właśnie polityka spójności mogłaby najbardziej przyczynić się do przełamywania kryzysu tożsamości w UE, tym bardziej że z jej efektów korzystają zarówno beneficjenci jak i obszary wysoko rozwinięte, na przykład w postaci dodatkowych zamówień, wzrostu eksportu, nakładów inwestycyjnych i liczby miejsc pracy. ■



Związek Miast Polskich pomaga miastom w rozwoju społecznym i gospodarczym oraz upowszechnianiu dobrych praktyk we współczesnym i innowacyjnym zarządzaniu wspólnotami. Współpracuje z podmiotami publicznymi i prywatnymi w celu stworzenia jak najlepszych warunków umożliwiających miastom świadczenie usług publicznych o najwyższej jakości: <http://www.zmp.poznan.pl/>

Elastyczność, upraszczanie, konkurencyjność i innowacyjność w ramach polityki spójności po 2020 r.

Obecnie Unia Europejska zmagają się z nieprzewidywanymi wyzwaniami o niespotykanej dotąd skali. Konieczne jest skupienie się na publicznych i prywatnych inwestycjach, zwiększanie konkurencyjności UE, zapewnienie większej spójności między różnymi strategiami, a także powiązanie ich z krajowymi strategiami sektorowymi i regionalnymi.



Iskra Micajłowa,
przewodnicząca Komisji REGI PE

finansowych, aby pomóc krajom i regionom w odblokowaniu nowego potencjału wzrostu oraz zwiększeniu ich produktywności i konkurencyjności.

Chciałabym również podkreślić znaczenie przedłużenia okresu obowiązywania EFIS oraz zakończenia przeglądu rozporządzenia finansowego na lata 2014–2020 i jego aktów wtórnych, które pozwolą na poprawę elastyczności, wprowadzenie uproszczeń, wykorzystanie rezultatów i zwiększenie liczby inwestycji.

Niezmiernie ważne jest ustanowienie mechanizmów i szeroko zinstytucjonalizowanych platform współpracy w celu zwiększenia widoczności i podniesienia świadomości sukcesów oraz najlepszych praktyk w realizacji projektów finansowanych z funduszy EFSI. ■

Polityka spójności nadal jest główną polityką inwestycyjną i może się przyczynić w znaczący sposób do zrównoważonego rozwoju Europy, gwarantującego spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w Europie. W świetle kryzysów zagrażających fundamentom europejskiego projektu cele te są bardziej istotne niż kiedykolwiek wcześniej.

Komisja Rozwoju Regionalnego skutecznie koordynuje działania z Komisją Europejską, Radą, Komitetem Regionów oraz organizacjami współpracy międzyregionalnej. Skupia się na wspieraniu i kontrolowaniu wdrażania polityki spójności, jej ogólnym wpływie, a także określaniu trendów dla jej przyszłego rozwoju.

Przyszła zmodernizowana polityka spójności powinna opierać się na budżetowaniu zadaniowym, warunkach *ex ante* oraz koncentracji tematycznej, a jednocześnie umożliwiać elastyczne reagowanie na szczególne potrzeby, które mogą pojawić się nagle. Należy utrzymywać powiązania z europejskim semestrem i unijnym procesem zarządzania gospodarczego w celu zapewnienia właściwych ram dla inwestycji z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI).

Europejska współpraca terytorialna (Interreg) pomogła we wzmocnieniu spójności terytorialnej, co pokazuje jej skuteczność i wartość dodaną w realizacji celów UE. Powinna zatem pozostać ważnym instrumentem po 2020 r.

W następnych kilku dekadach najważniejszym trendem będzie urbanizacja, co oznacza, że konieczne jest usprawnienie koordynacji polityk UE mających wpływ na miasta.

„Unijny program wspierania reform strukturalnych pozwoli na wydajne i skuteczniejsze wykorzystanie funduszy unijnych.”

Wymagana jest lepsza koordynacja pomiędzy priorytetami UE, potrzebami na szczeblu krajowym oraz na szczeblu regionalnym i lokalnym. W tym kontekście dalsze przedłużenie unijnego programu wspierania reform strukturalnych pozwoli na wydajne i skuteczniejsze wykorzystanie funduszy unijnych. Należy zwiększyć komplementarność we wdrażaniu funduszy EFSI, EFIS oraz innych instrumentów



Parlament Europejski

Podwójna wizja polityki spójności na okres po 2020 r.

Burmistrzowie z transgranicznych bliźniaczych miast Valga i Valka przedstawiają swoją wizję oraz oczekiwania związane z polityką regionalną i miejską UE po 2020 r.

Miaasta Valga (Estonia) i Valka (Łotwa) bardzo dobrze pokazują, w jaki sposób dwa sąsiadujące kraje mogą realizować podstawowe wartości UE. Skupiają się na swobodnym przepływie ludzi, pracowników, kapitału i usług, co sprzyja rozwojowi zarówno na Łotwie, jak i w Estonii — dlatego wspólne realizowanie projektów ma kluczowe znaczenie dla życia codziennego i przyszłości mieszkańców.

„Miasto Valga-Valka może służyć jako model dla podobnych obszarów i miast, ponieważ posiadamy doświadczenie, dobrą wolę i plany wspólnego rozwoju.”

Współpraca ta zostanie wzmocniona w ramach unijnego projektu „Rozwój centrum partnerskiego miasta Valga-Valka”, który również jest znakomitym przykładem prowadzonych przez UE działań na rzecz rozwoju regionalnego. Warto tutaj wspomnieć, że architekci z Hiszpanii, Estonii, Łotwy i Włoch przemieniły te wizje w rzeczywistość.



Vents Armands Krauklis
burmistrz miasta Valka (LV)



Kalev Härk
burmistrz miasta Valga (EE)

Mamy nadzieję, że dzięki większemu poparciu rządu łotewskiego i estońskiego oraz instytucji UE będziemy mogli faktycznie zacząć funkcjonować jako jedno miasto z wysoko wykwalifikowaną wspólną służbą zdrowia, ulepszonym systemem edukacji oraz wspólnym programem rozwoju przedsiębiorczości i rynkiem pracy.

Różnice w prawodawstwie, w tym w przepisach podatkowych, nie powinny utrudniać tego rozwoju. Na potrzeby miast partnerskich niezbędne jest wdrożenie specjalnych przepisów oraz zawarcie porozumień między państwami oraz na szczeblu europejskim.

Miasto partnerskie Valga-Valka może służyć jako model dla podobnych obszarów i miast, ponieważ posiadamy doświadczenie, dobrą wolę i plany wspólnego rozwoju. Obecnie, w świetle rozwa-

zań nad przyszłością UE, nasz sukces może być doskonałym przykładem, który przekona eurosceptyków, że UE jest jedynym sposobem na utrzymanie konkurencyjności w obecnym świecie. ■

1 city, 2 states



VALGA • VALKA

Zapewnienie spójności poprzez integrację: nasze wyzwanie na przyszłość

Wiele osób twierdzi, że Unia Europejska nie troszczy się o obywateli i skupia się wyłącznie na istotnych politykach gospodarczych. Chciałbym zaprosić tych krytyków do Santa Coloma de Gramenet, aby na własne oczy zobaczyli bezpośredni i wymierny wpływ polityki strukturalnej na życie mieszkańców miasta.



Xavier Valderrama
koordynator europejskich projektów z zakresu rozwoju obszarów miejskich, rada miasta Santa Coloma de Gramenet

Mieszkańcy Santa Coloma de Gramenet w Katalonii mogą cieszyć się naturalnym pięknem parku wodnego Besòs, odwiedzić bibliotekę publiczną zlokalizowaną naprzeciw ośrodka komunalnego, iść na basen w centrum sportowym lub zrobić zakupy na targu Fondo, czekając, aż ich dzieci skończą zajęcia w państwowym przedszkolu mieszczącym się w tym samym budynku. Ulice prowadzące do tych miejsc, podobnie jak wspomniane powyżej obszary i infrastruktura, również otrzymały finansowanie w ramach polityki spójności.

Zrozumieliśmy, że w dysponującym niewielkimi zasobami finansowymi mieście metropolitalnym, takim jak nasze, kluczowe jest zapewnienie finansowania na realizację projektów od samego początku. Pozyskaliśmy te środki za pośrednictwem pierwszej inicjatywy wspólnotowej URBAN — będącej częścią funduszy strukturalnych — na rzecz rozwoju miast w ramach programu operacyjnego dla Katalonii. Będziemy kontynuować nasze działania w okresie 2014–2020 poprzez zintegrowane strategie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

„Chciałbym zaprosić tych krytyków do Santa Coloma de Gramenet, aby na własne oczy zobaczyli bezpośredni i wymierny wpływ polityki strukturalnej na życie mieszkańców miasta.”

Postrzegamy te możliwości jako część ciągłego procesu, w wyniku którego miasto stanie się bardziej zrównoważone i samowystarczalne. Zastosowaliśmy zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju, udziału społeczeństwa oraz nowych strategii zarządzania na szczeblu lokalnym w odniesieniu do naszego dziedzictwa.

Chociaż działania w ramach polityki spójności przyniosły wiele korzyści, miasta

europejskie nadal zmagają się z poważnymi wyzwaniami, z których najbardziej niepokojącym problemem jest stale rosnąca liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Kryzys gospodarczy spowodował pogłębienie nierówności w społeczeństwie i stanowi jeden z głównych powodów obojętności politycznej na wszystkich szczeblach administracji publicznej. Może dojść do paradoksalnej sytuacji, w której, pomimo tego że, jak właśnie wyjaśniłem, przynależność do UE ma bardzo duży wpływ na poprawę życia obywateli, i pomimo działań podejmowanych w celu pokazania tego wpływu, opinia publiczna nadal będzie winić instytucje i przypisywać im część odpowiedzialności za pogłębianie dystansu pomiędzy społeczeństwem a różnymi szczeblami administracji publicznej.

Konieczne jest zatem, aby w ramowych planach polityki regionalnej w zakresie polityki spójności po 2020 r. podkreślono priorytety związane z włączeniem społecznym. W szczególności należy zaznaczyć, że strategie rozwoju obszarów miejskich muszą obowiązkowo zawierać plan walki z wykluczeniem społecznym, określający wymierne cele, oraz że należy przeznaczyć większe środki finansowe na ten priorytet. Głównym założeniem wdrażanych strategii powinien być zrównoważony rozwój miast i miasteczek sprzyjający włączeniu i integracji. Żadna grupa społeczna nie powinna pozostawać w tyle. Integracja sprzyja zwiększaniu spójności, bez której nie będziemy w stanie się rozwijać. ■



Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

WYWIAD Z **MICHAELEM STORPEREM**,
PROFESOREM GEOGRAFII EKONOMICZNEJ
W LONDON SCHOOL OF ECONOMICS

Znaczenie regionów w zglobalizowanym świecie



Na krótko przed opublikowaniem przez Komisję dokumentu dotyczącego rozważań nad opanowaniem globalizacji Komisja zorganizowała seminarium wysokiego szczebla „Globalizacja: Dlaczego regiony mają znaczenie”. Jego celem było omówienie geografii wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i nierówności w Europie, ponieważ globalizacja, zmiany technologiczne i zrównoważony rozwój mają inny wpływ na poszczególne regiony UE. **Profesor Michael Storper brał udział w tym seminarium.**

Rozpoczął Pan swoją prezentację od cytatu z magazynu The Economist: „Nierówności na poziomie regionów są zbyt niebezpieczne pod względem politycznym, aby je ignorować”, a następnie dodał Pan, że te nierówności podkreślają istotny dylemat — czy należy inwestować w bardziej czy w słabiej rozwinięte regiony. Co zatem jest ważniejsze: wydajność czy równość?

Na potrzeby tego spotkania wysokiego szczebla wspólnie z moimi kolegami **Simoną Iammarino** oraz **Andresem Rodriguezem-Pose** opracowaliśmy badanie pt.: „Rozwój regionalny podstawą gospodarczej przyszłości Europy”. Uważamy, że nie ma już prostego wyboru pomiędzy wydajnością a równością: jest to przestarzały pomysł, jeśli przez „wydajność” rozumiemy koncentrowanie wszystkiego w regionach o najwyższych dochodach i oczekiwanie, że korzyści rozprzodzą się również na pozostałe regiony.

Mechanizmy rozpraszania uległy osłabieniu: umiejętności koncentrują się w coraz mniejszej liczbie miejsc, podobnie jak innowacje; migracja zmniejsza się, staje się bardziej selektywna i przebiega na dwóch torach — jednym dla wysoko-, a drugim dla mniej wykwalifikowanych pracowników. Oznacza to, że w dłuższej perspektywie osoby, których zdolności nie są w pełni wykorzystywane w wielu regionach, nie będą mogły rozwijać swoich talentów, migracja stanie się coraz trudniejsza, a przedsiębiorcy nie będą w stanie skutecznie wprowadzać swoich produktów na rynek.

Dlatego polityka, która inwestuje w długoterminowe możliwości pracowników, firm i obywateli we wszystkich regionach, będzie skuteczniejsza niż taka, która zakłada, że koncentracja geograficzna będzie korzystna dla wszystkich ludzi i wszystkich regionów. Jednocześnie nie jest to wybór na zasadzie „albo-albo”: musimy nadal wspierać świat-

“ Chcemy wykorzystać zalety koncentracji i specjalizacji, ale także rozszerzyć je na większą liczbę regionów poprzez pokonanie barier dla innowacji, przedsiębiorczości, umiejętności oraz mobilności. ”



THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE ■

wej klasy regiony metropolitalne i klastry w Europie w obliczu rosnącej globalnej konkurencji. Polityka ta opiera się na zmienionym rozumieniu pojęcia „równości”: odrzuca starsze pojęcie redystrybucji z najlepiej prosperujących regionów do wszystkich innych regionów i zastępuje je definicją równości opartej na stymulowaniu rozwoju we wszystkich regionach.

Mówi Pan o talentach — możliwe, że znana jest Panu nowa koncepcja wprowadzona w ramach polityki regionalnej, czyli inteligentna specjalizacja. To zasadniczo oznacza, że zachęcamy regiony do identyfikowania ich mocnych stron oraz względnych zalet i inwestowania w te obszary. W swojej prezentacji mówi Pan również o polityce opartej na zróżnicowaniu. Czy dostrzega Pan podobieństwa między nimi?

Tak, proponujemy pogłębienie koncepcji inteligentnej specjalizacji i wyposażenia jej w dodatkowe narzędzia, aby zwiększyć jej skuteczność. Realistycznie nie każdy region może specjalizować się w tej samej dziedzinie: nie jest zatem rozsądne proponowanie, aby każdy region stał się „małą Doliną Krzemową”.

Zamiast ogólnego podejścia do innowacji i specjalizacji wprowadzamy pojęcie „klubów rozwojowych”, które odnosi się do regionów o różnym poziomie dochodu na jednego mieszkańca. Wyzwania i cele krótkoterminowe dla regionów o niskim, średnim i wysokim dochodzie są bardzo zróżnicowane. To inteligentne podejście wymaga, aby regiony wiedziały, do którego klubu rozwojowego należą, oraz jaka może być ich realistyczna, inteligentna specjalizacja w perspektywie średniookresowej. To pojęcie dodatkowo precyzuje ideę inteligentnej specjalizacji.

Na koniec sparafrazuję tytuł Pana prezentacji: Globalizacja: czy regiony mają znaczenie?

Globalizacja doprowadziła do wzrostu znaczenia regionów, ponieważ okazuje się, że chociaż zjawisko globalizacji rozprzestrzenia się na całym świecie, dzięki czemu globalna klasa średnia powiększyła się o 500 mln Chińczyków, jednocześnie w każdym kraju bogactwo i dochody są skoncentrowane w obszarach metropolitalnych. Zatem w zglobalizowanym świecie regiony rzeczywiście mają obecnie bardzo duże znaczenie. W związku z tym chcemy wykorzystać zalety koncentracji i specjalizacji, ale

także rozszerzyć je na większą liczbę regionów poprzez pokonanie barier dla innowacji, przedsiębiorczości, umiejętności oraz mobilności. Te bariery są w pewnym sensie wzmacniane przez obecne tendencje rynkowe, a mechanizmy rozpraszania są zbyt słabe, aby rozpow szechnić bogactwo i możliwości.

Proponujemy zatem tzw. „miejscowe strategie rozwoju rozproszonego” (PSDDP), czyli strategie rozwoju dopasowane do precyzyjnych, ale różnych potrzeb klubów o niskich i średnich dochodach w Europie. Każdy z tych klubów kieruje się inną zasadą strategiczną, a zatem stosuje różne połączenia polityki i środków w poszczególnych rodzajach terytorium. ■



Międzynarodowy wymiar inteligentnej specjalizacji

Corina Crețu, europejska komisarz ds. polityki regionalnej, Konferencja Inteligentne Regiony, Helsinki

Inteligentna specjalizacja to nowe oddolne i lokalne podejście do innowacji i transformacji gospodarczej w Europie. Jest to również silny element rozwoju regionalnego poprzez innowacje, który może umożliwić wszystkim regionom w Europie czerpanie korzyści płynących z rozwoju opartego na wiedzy.

Inteligentna specjalizacja otwiera nowe możliwości współpracy międzyregionalnej wokół wspólnych priorytetów, co pozwoli regionom na wzajemne uzupełnianie ich mocnych stron oraz zmianę europejskiego modelu wzrostu i integracji. Rada Europejska, Parlament Europejski i Europejski Komitet Regionów podkreśliły potrzebę dalszego rozwijania tego podejścia¹.

Budowanie potencjału

Podstawą polityki spójności jest umożliwienie wszystkim regionom zwiększenia konkurencyjności i wykorzystania możliwości na rynkach wewnętrznych i globalnych. Jednak proces budo-

wania potencjału nie może przebiegać w odosobnieniu ani koncentrować się wyłącznie na sobie. Rozwój zdolności strategicznych, podejmowanie decyzji, działania prowadzone z ważnymi sojusznikami oraz budowanie partnerstw wymagają określenia międzynarodowych standardów oraz nawiązania współpracy. Takie sieci współpracy międzyregionalnej umożliwiają wzajemne uczenie się dobrego zarządzania innowacjami oraz czerpanie korzyści z dzielenia się wiedzą.

Otwarte na zewnątrz strategie innowacji

Rozwój strategii inteligentnej specjalizacji początkowo często koncentrował się na zarządzaniu² w celu zidentyfikowania obiecujących obszarów inwestycyjnych w regionie i zapewnienia przewagi komparatywnej, przy czym innym regionom i ich przewagom konkurencyjnym poświęcano niewiele uwagi. Wiele regionów zdało sobie sprawę, że współpraca i porównania międzynarodowe mogą pomóc w uniknięciu ryzyka powielania się lub niewłaściwych inwestycji, a także przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności ich priorytetów w ramach inteligentnej specjalizacji. Poprzez współpracę międzyregionalną regiony mogą polepszyć swoją konkurencyjność na arenie międzynarodowej w globalnych łańcuchach wartości.

1) Konkluzje Rady z dnia 10 czerwca 2016 r. — „Polityka spójności, która jest bardziej przyjazna dla badań naukowych i innowacji, inteligentniejsza i prostsza”, rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2016 r. w sprawie polityki spójności i strategii dotyczących badań naukowych i innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (2015/2278(INI)), opinia Komitetu Regionów z dnia 22 marca 2017 r. — „Strategie inteligentnej specjalizacji: wpływ na regiony i współpracę międzyregionalną”.

2) „Proces przedsiębiorczego odkrywania” z udziałem miejscowych podmiotów innowacyjnych w celu ustalenia konsensusu w sprawie mocnych stron i priorytetów.

Inteligentna specjalizacja jako mechanizm koordynacji

Inteligentna specjalizacja w otwartych na zewnątrz strategiach innowacji, które dążą do zróżnicowania i dostosowania do innych regionów, również może stanowić potężny mechanizm podnoszenia jakości inwestycji w innowacje. Strategie te wykorzystują komplementarność specjalizacji w nowych łańcuchach wartości w Europie. Przykładowo, w rozwijającej się dziedzinie biogospodarki różne regiony specjalizują się w innych źródłach produkcji biomasy, w przetwarzaniu biotworzyw lub stosowaniu ich w różnych produktach konsumenckich.

Konkurencyjność regionów i klastrów regionalnych pod względem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na takich wschodzących rynkach i w nowych gałęziach przemysłu zależy od zdolności do koordynowania wspólnych zasobów w celu oferowania zintegrowanych rozwiązań, podczas gdy inteligentna specjalizacja zapewnia środki umożliwiające identyfikację partnerów do współpracy w całej Europie.

Różnorodność jako przewaga konkurencyjna

Różnorodność zapewnia Europie przewagę konkurencyjną we współpracy nad opracowywaniem rozwiązań wspólnych problemów, tworzeniem nowych miejsc pracy, wytwarzaniem czystej energii, zwiększaniem mobilności lub świadczeniem usług opieki zdrowotnej dla obywateli oraz przekształcaniem tych wyzwań w możliwości rozwoju gospodarczego poprzez dostarczanie innowacyjnych rozwiązań.

Opracowywanie i testowanie rozwiązań tych problemów często wykracza poza możliwości poszczególnych regionów lub krajów. Inteligentna specjalizacja to europejski sposób reagowania na wyzwania społeczne poprzez wykorzystanie potencjału wszystkich regionów UE, które w przyszłości mogą stać się żywymi laboratoriami.

Inteligentna specjalizacja tematyczna wspiera współpracę międzyregionalną

Inteligentna specjalizacja wymaga zatem „inteligentnej współpracy”. Platformy tematyczne inteligentnej specjalizacji³ wspie-

rają partnerstwa międzyregionalne, aby pomóc innowacyjnym podmiotom w regionach partnerskich w inwestowaniu w nowe europejskie łańcuchy wartości⁴. Komisja Europejska wspiera te partnerstwa w celu opracowania planów wspólnych inwestycji w określonych obszarach priorytetowych, takich jak efektywna i zrównoważona produkcja, identyfikowalność i duże zbiory danych w łańcuchach wartości w przemyśle rolno-spożywczym lub ciepłownictwie i chłodnictwie. Zaangażowano już ponad 85 regionów, które budują potencjał na potrzeby rozwoju klastrów, realizacji projektów pilotażowych i demonstracyjnych oraz wykorzystania inwestycji biznesowych, które przynoszą korzyści poszczególnym regionom i Europie jako całości. ■



Jyrki Katainen, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej kierujący zespołem projektowym „Zatrudnienie, wzrost gospodarczy, inwestycje i konkurencyjność”, Konferencja Inteligentne Regiony, Helsinki

WIĘCEJ INFORMACJI

Konferencja Inteligentne Regiony: Na początku czerwca w Helsinkach odbyła się druga edycja konferencji poświęconej inteligentnej specjalizacji w regionach europejskich, podczas której oceniono osiągnięcia i omówiono plany przyszłego rozwoju.

<http://europa.eu/!mf36Hu>

3) Patrz Platforma S3: <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>.

4) Platformy inteligentnej specjalizacji tematycznej z dziedziny energetyki, modernizacji przemysłowej i przemysłu rolno-spożywczego uruchomiono w czerwcu 2016 r. w celu stworzenia partnerstw regionów i podmiotów zajmujących się wdrażaniem innowacji, co ma ułatwić inwestowanie w obszary priorytetowe. Pod koniec maja 2017 r. utworzono oficjalnie 18 takich partnerstw, angażujących około 85 regionów.

Strategie RIS3 — racja bytu, pierwsze wyniki i plany na przyszłość

Podjęcie oparte na inteligentnej specjalizacji ma na celu zachęcenie regionów do określenia strategicznych dziedzin rozwoju działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej. W ten sposób regiony mogą rozwiązać podwójny problem — różnicowania i specjalizacji potencjału innowacyjnego — którym standardowa polityka w zakresie innowacji nie zajmuje się w wystarczającym stopniu.

Strategie RIS3 dostarczają narzędzia i procesy umożliwiające pokonywanie wyzwań związanych z regionalnymi niejednorodnościami, a także pomagają regionom w identyfikowaniu oraz wykorzystywaniu swoich różnic i przekładaniu ich na przewagę konkurencyjną w przyszłości.

To właśnie jest racją bytu inteligentnej specjalizacji: skupienie uwagi i zasobów na określonej liczbie strategicznych domen w celu aktywacji złożonych procesów uszczegóławiania i specjalizacji w odniesieniu do innowacji.

„To właśnie jest racją bytu inteligentnej specjalizacji: skupienie uwagi i zasobów na określonej liczbie strategicznych domen w celu aktywacji złożonych procesów uszczegóławiania i specjalizacji w odniesieniu do innowacji.”

Projektowanie strategii inteligentnej specjalizacji nie oznacza, że należy zaniedbywać inne kwestie. Oczywiście podstawą nadal będą najbardziej ogólne i horyzontalne polityki, a inteligentna specjalizacja stanie się dodatkową opcją, którą regiony powinny wykorzystać, jeżeli są w stanie stworzyć inteli-

gentny proces identyfikacji i rozwoju domen strategicznych.

Choć jest jeszcze za wcześnie, aby ocenić wpływ strategii RIS3 na innowacje, wydajność i wzrost, niektóre wyniki są już widoczne, nawet jeżeli nie są mierzalne.

Jednym z głównych rezultatów jest to, że sam proces opracowywania strategii przyniósł korzyści wynikające z zaangażowania regionów w proces przedsiębiorczego odkrywania. Przykładowo, obecnie regiony mają większą niż wcześniej wiedzę na swój własny temat, ponieważ musiały przeprowadzić samoocenę i odkryć swój potencjał oraz możliwości.

Korzystne byłoby, aby regiony wkładały więcej wysiłku w skrupulatne poszukiwanie i wybieranie przyszłych obszarów priorytetowych wymagających wdrożenia prac badawczo-rozwojowych i innowacji. Wiedza i doświadczenie zdobyte dzięki odkrywaniu i wybieraniu właściwych kierunków badań i rozwoju oraz innowacji mogą być cenne w realizacji kolejnych etapów projektowania, produkcji i dystrybucji produktów/procesów/rynków.

Decydenci powoli przyzwyczajają się do nowej wizji polityki obejmującej decentralizację, interakcje publiczno-prywatne, samopoznanie i priorytetyzację.

Innym istotnym rezultatem jest to, że takie podejście zapewnia nowe ramy dla dzielenia się wiedzą i współpracy między regionami, ponieważ inteligentna specja-



Prof. Dominique Foray,
kierownik wydziału ekonomii
i zarządzania innowacjami,
École Polytechnique Fédérale de
Lausanne (CH)

lizacja pokazuje, że każdy region ma pewne wspólne priorytety z kilkoma innymi regionami, co stwarza podstawy do budowania sieci i partnerstw.

Nie ma wątpliwości, że wpływ tego podejścia jest ogromny zarówno w Europie, jak i w innych miejscach na świecie. Z uwagi na tak duże oddziaływanie i znaczną mobilizację zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego na szczeblu regionalnym odejście od stosowania strategii RIS3 byłoby po prostu absurdem. Proces kształtowania polityki był bardzo istotny. Obecnie przedstawiciele regionów o wiele lepiej wiedzą, jak przystąpić do projektowania i wdrażania strategii S3 niż pięć lat temu, gdy ta koncepcja została wprowadzona. Wiele się od tamtego czasu nauczone i proces ten nadal trwa. Możemy być więc pewni, że regionalne agencje i zainteresowane strony będą o wiele bardziej wydajne i skuteczne we wdrażaniu strategii RIS3, gdy zostaną o to poproszone w kolejnym okresie. ■



Budowanie polityki inwestycyjnej na potrzeby zwiększenia spójności Europy

Polityka spójności UE wspiera setki tysięcy projektów we wszystkich regionach Europy. Jest to największe źródło inwestycji w UE, zachęcające do realizacji istotnych projektów z dziedziny gospodarki realnej i przyczyniające się do wprowadzania zmian strukturalnych w państwach członkowskich UE.



Emma Marcegaglia,
prezes organizacji BusinessEurope

„Należy zmodernizować i uprościć sposób funkcjonowania polityki poprzez wyznaczenie ram średnio- lub długoterminowych, ale z zachowaniem wystarczającej elastyczności w celu dostosowania się do nowych wydarzeń, a także poprzez wspieranie projektów o wyraźnej wartości dodanej w UE i zapewnianie odpowiednich zachęt.”

Polityka spójności jest częścią Traktatów i odzwierciedla solidarność UE. Co więcej, polityka ta odgrywa bardzo ważną rolę w zapewnianiu spójności Europy pod każdym względem: gospodarczym, społecznym i terytorialnym.

Nadszedł jednak czas, aby odsunąć się od modelu redystrybucji i szybkich wydatków i podejść do tej polityki z punktu widzenia logiki inwestycji, konkurencyjności i ulepszeń strukturalnych. Będzie to niezbędne do poprawy skuteczności polityki spójności i osiągnięcia większej konwergencji między państwami członkowskimi, co jest niezbędnym warunkiem prawidłowego funkcjonowania UE, a w szczególności strefy euro.

Polityka spójności musi stanowić integralną część europejskiej strategii inwestycyjnej, opartej na silnym podejściu terytorialnym, aby wyposażyć każdy region w narzędzia niezbędne do zwiększenia ich konkurencyjności. Musi prowadzić do transformacji gospodarczej i strukturalnej, która zapewni w każdym regionie stabilne podstawy oparte na jego mocnych stronach.

Należy pamiętać, że osiągnięcia w ramach polityki spójności wykraczają poza udostępnianie środków finansowych

za pośrednictwem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) i są mocno związane z jej pozytywnymi skutkami pobocznymi. Przejawiają się one w zakresie budowania potencjału, definiowania długoterminowych priorytetów, regionalnych strategii specjalizacji, partnerstwa i innych kwestii.

Konieczne jest jednak zwiększenie tych korzyści. Aby to było możliwe, należy zmodernizować i uprościć sposób funkcjonowania polityki poprzez wyznaczenie ram średnio- lub długoterminowych, ale z zachowaniem wystarczającej elastyczności w celu dostosowania się do nowych wydarzeń, a także poprzez wspieranie projektów o wyraźnej wartości dodanej w UE i zapewnianie odpowiednich zachęt.

W szczególności musimy dążyć do stworzenia polityki skupiającej się w większym stopniu na wynikach niż na formalnej zgodności. Fundusze strukturalne muszą stać się bardziej dostępne i mniej skomplikowane dzięki uproszczonemu, zintegrowanemu i proporcjonalnemu systemowi kontroli. Musimy nadal budować potencjał administracyjny i techniczny na szczeblu regionalnym oraz nawiązywać rzeczywiste partnerstwa na wszystkich etapach programów i na wszystkich szczeblach administracji.

Polityka spójności musi uwzględniać fakt, że UE i państwa członkowskie funkcjonują i konkurują w skali globalnej. Przykładowo fundusze EFSI muszą pozostać dostępne dla wszystkich przedsiębiorstw, niezależnie od rozmiaru. Nie wolno zapominać, że spółki o średniej kapitalizacji i duże przedsiębiorstwa mają bardzo korzystny wpływ na lokalną gospodarkę, w tym na rozwój MŚP. Dlatego też UE nie może dopuścić do wystąpienia zjawiska wycieku inwestycji w Europie — musi natomiast wykorzystać swoje narzędzia, aby sprawić, że stanie się atrakcyjnym celem inwestycji, co pomoże w budowaniu silnej i spójnej Europy. ■

BUSINESSEUROPE



Organizacja BusinessEurope jest czołowym orędownikiem wzrostu i konkurencyjności na szczeblu europejskim, który działa w imieniu przedsiębiorstw na całym kontynencie i walczy w kwestiach mających największy wpływ na ich wyniki: <https://www.businessseurope.eu/>

Polityka spójności a paradoks sektora publicznego

Przyszła polityka spójności będzie bardzo podobna do obecnej. Dlaczego? Dlatego, że założenia w obecnym okresie programowania, czyli zapewnienie inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, staną się w przyszłości jeszcze ważniejsze.

Co więcej, wiele kluczowych zagadnień programu na lata 2014–2020, takich jak nacisk na rezultaty, zwiększenie jakości pracy instytucji oraz uproszczenie przepisów, w przyszłości także będzie miało większe znaczenie.

Osiągnięcie wymiernych rezultatów odgrywa większą rolę, gdy UE jest zmuszona udowodnić swoją wartość przed obywatelami Europy. Nowa strategia ukierunkowana na wyniki — efekty i wpływ polityki regionalnej — jest w dużej mierze spóźniona, ponieważ w przeszłości nazbyt koncentrowano się na zdolnościach regionów do przyjmowania funduszy, które były środkiem do celu, a nie celem samym w sobie. Akcent postawiony na wyniki podkreśla znaczenie drugiego zagadnienia — rangi instytucji.

Ranga instytucji, zwłaszcza instytucji publicznych, jest prawdopodobnie najważniejszym elementem działań na rzecz innowacji i rozwoju. Mimo to polityka spójności w przyszłości będzie musiała zawierać rozwiązanie dla paradoksu sektora publicznego.

Przyczyną owej sprzeczności są dwie skrajnie odmienne tendencje. Z jednej strony sektor publiczny od blisko dekady ulega presji z powodu trudnej sytuacji ekonomicznej, co obniża jego zdolność do działania. Z drugiej natomiast strony ma on duże znaczenie pod względem społecznym — obejmuje takie sektory, jak energia, zdrowie, edukacja, transport, bezpieczeństwo żywności, godna opieka nad osobami starszymi — wyraźnie przyczyniając się do inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego.

„Ranga instytucji, zwłaszcza instytucji publicznych, jest prawdopodobnie najważniejszym elementem działań na rzecz innowacji i rozwoju.”

Jeśli polityka spójności ma dać w przyszłości wymierne efekty, musi być realizowana przez inteligentne, a nie zanikające, instytucje publiczne. W tym celu administracja publiczna i jej agencje muszą odrzucić styl zarządzania oparty na „sterowaniu i kontroli”, który przyjmowały w przeszłości, i pójść za przykładem najbardziej efektywnych agencji, takich jak SPRI w Kraju Basków, Aster w Emilia-Romania czy JIC na Morawach Południowych. Agencje te mają doświadczenie w dbaniu o regionalny ekosystem sprzyjający innowacjom, w którym zainteresowane strony z publicznego, prywatnego i zewnętrznego sektora nauczyły się współpracować ze sobą na rzecz wspólnych korzyści.

Wreszcie priorytetem musi pozostać uproszczenie przepisów. Obecnie podmioty z sektora publicznego otrzymują sprzeczne sygnały: retoryka polityki spójności zachęca je do większej elastyczności, kreatywności i eksperymentowania, a jednocześnie system oparty na kontroli jest nietolerancyjny wobec niepowodzeń i blokuje kreatywność w imię zgodności z przepisami.



Kevin Morgan,
profesor w katedrze zarządzania
i rozwoju oraz prodziekan ds.
współpracy na Uniwersytecie
w Cardiff (UK)

Polityka spójności, która uwzględni te problemy, może być słusznie uznana za poważną próbę osiągnięcia inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego. ■



Polityka spójności: osiągnięcia i aspiracje — spojrzenie z perspektywy Kanady

Unia Europejska i jej sztandarowa polityka spójności od dawna cieszą się zainteresowaniem wspólnot politycznych w Kanadzie. Ten komentarz przedstawia kanadyjskie spojrzenie na znaczące osiągnięcia polityki i jej aspiracje.



Dr Neil Bradford, kierownik wydziału nauk politycznych, Huron University College, Uniwersytet Zachodniego Ontario (CA)

Jako wysoce zdecentralizowana federacja o rozległym terenie geograficznym i wyraźnie wykształconej tożsamości regionalnej Kanada zmagają się z podobnymi wyzwaniami w utrzymaniu „jedności poprzez różnorodność” jak Unia Europejska. Władze Kanady wdrażają terytorialne strategie mające na celu zapewnienie regionalnej konwergencji gospodarczej i krajowej spójności społecznej od lat 60. ubiegłego wieku i często przyglądają się UE w poszukiwaniu innowacyjnych pomysłów i najlepszych praktyk.

Osiągnięcia

Integracyjny rozwój gospodarczy: Polityka spójności UE przyniosła ważne zmiany w dwóch wymiarach regionalnych. Po pierwsze inwestycje znacznych środków w infrastrukturę w regionach słabiej rozwiniętych zostały zastąpione przez wewnętrzny wzrost gospodarczy osiągany poprzez zwiększenie wydajności i przedsiębiorczości we wszystkich regionach, a ostatnio przez „inteligentną specjalizację” w ramach regionalnych

systemów innowacji. Po drugie polityka uwzględnia cele społeczne i środowiskowe, koncentrując się jednocześnie na zrównoważonym rozwoju gospodarek regionalnych i inwestycji społecznych w celu pobudzenia wzrostu. Zintegrowany rozwój UE łączy priorytety gospodarcze, społeczne i ekologiczne

„Unia Europejska i jej sztandarowa polityka spójności od dawna cieszą się zainteresowaniem wspólnot politycznych w Kanadzie.”

Zarządzanie na wielu poziomach: Polityka spójności opiera się na zasadach subsydiarności i partnerstwa. Wielopoziomowa koordynacja polityki jest realizowana poprzez konsultacje i komunikację, a także poprzez umowy dotyczące zarządzania w celu zagwarantowania elastyczności warunków, które określają oczekiwania w zakresie finansowania UE, a jednocześnie umożliwiają dostosowywanie programów regionalnych. Wielopoziomowe zarządzanie w UE łączy politykę ukierunkowaną na dany obszar z hierarchicznym nadzorem i wsparciem.

Uczenie się i dostosowanie: Polityka spójności kreatywnie wykorzystuje dane na potrzeby informowania i usprawniania programów regionalnych. Inwestycje UE są wdrażane w oparciu o solidne trójfilaryne ramy w celu zróżnicowania regionalnych aktywów i potencjału. Ocena programów w coraz większym stopniu opiera się na celach, wskaźnikach, porównaniach i monitorowaniu. Stosowane przez UE połączenie środków ilościowych i jakościowych pozwala na wykazanie skuteczności inwestycji publicznych i dostosowanie wdrażania na szczeblu regionalnym.

Aspiracje

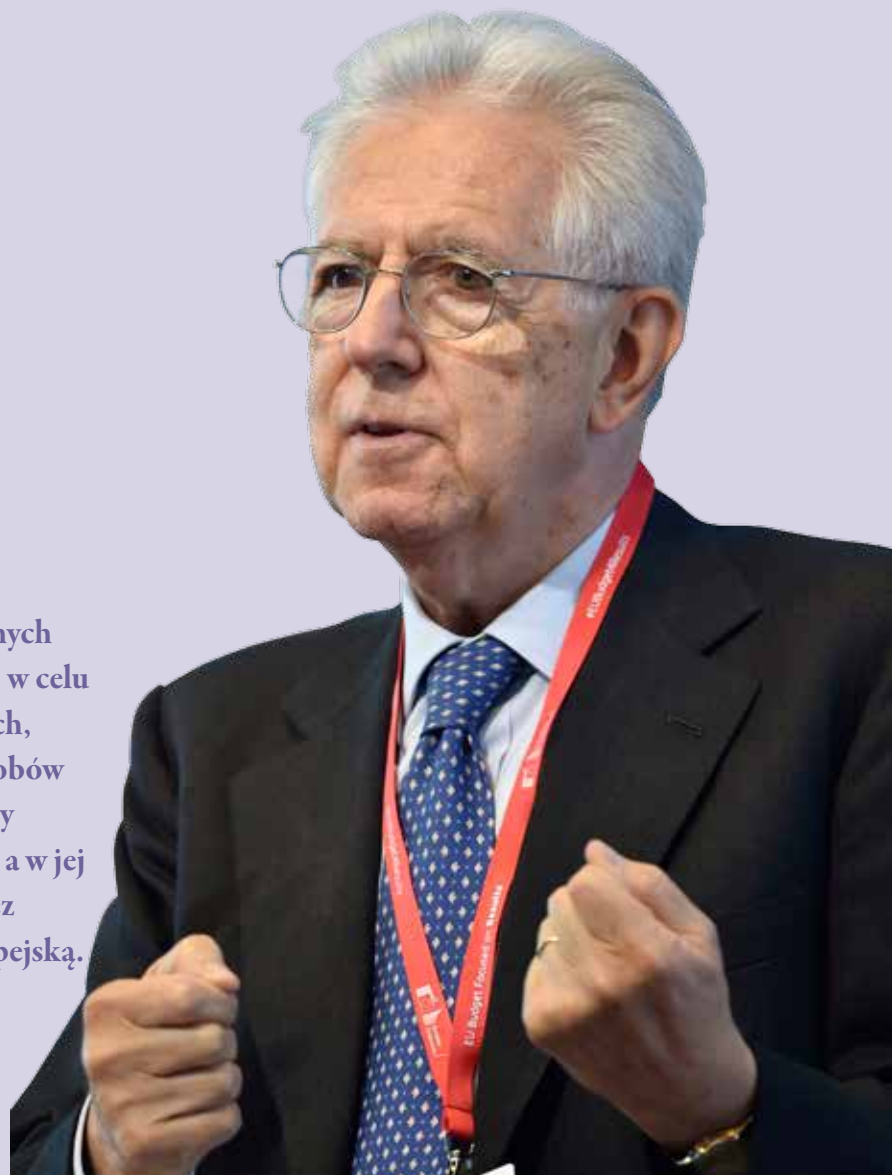
Zmiany demograficzne: Polityka spójności UE napotyka na złożone wyzwania związane z migracją, ponieważ uchodźcy poszukają nowych miejsc, w których mogliby się osiedlić, a wykwalifikowani pracownicy przemieszczają się pomiędzy państwami członkowskimi. Jednocześnie ogół populacji Europy się starzeje. Polityka ta wymaga innowacyjnego podejścia do programowania rozliczeniowego w celu przeprowadzenia głębokich, zróżnicowanych i kreatywnych reform zmierzających do zapewnienia dobrobytu w ciągu całego życia.

Transformacja cyfrowa: Polityka spójności napotyka na złożone wyzwania regionalne i społeczne, ponieważ technologie zmieniają sposób pracy, produkcji i konsumpcji w gospodarkach platformowych. Przepaść cyfrowa zagraża spójności terytorialnej i społecznej, gdy inwestycje będą koncentrować się w miastach. W tej polityce niezbędne są innowacje sprzyjające rozprzestrzenianiu się możliwości cyfrowych dzięki usprawnieniom usług internetowych, podnoszeniu umiejętności i innowacjom społecznym.

Innowacje w zakresie administracji: Polityka spójności napotyka na złożone wyzwania związane z zarządzaniem, ponieważ w odczuciu rządów krajowych i władz regionalnych dostęp do programu jest wysoce zbiurokratyzowany, a nadzór w zbyt dużym stopniu oparty na kontroli. Konieczne jest uproszczenie administrowania polityką i wdrażanie programów w oparciu o „wspólne zarządzanie”. Protokoły oceny powinny zachęcać do przestrzegania celów polityki spójności i korzystania z wzajemnej weryfikacji w celu zwiększenia potencjału administracyjnego zarówno w zakresie opracowywania polityki UE, jak i realizacji programów regionalnych. ■

Przyszłość finansów UE

Grupa wysokiego szczebla ds. zasobów własnych (HLGOR) została powołana w lutym 2014 r. w celu znalezienia prostszych i bardziej przejrzystych, sprawiedliwych oraz demokratycznych sposobów finansowania UE. Grupie przewodniczyli były premier Włoch i komisarz UE Mario Monti, a w jej skład wchodziła członkowie wyznaczeni przez Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejską. Sprawozdanie końcowe i zalecenia zostały przedstawione w Parlamencie Europejskim i w Radzie w styczniu 2017 r.



Jakie są największe wyzwania dla finansów UE po 2020 r.?

Już teraz zmagamy się z największymi wyzwaniami dla finansów UE, które są podobne do wyzwań stojących przed Unią Europejską: jak odzyskać zaufanie naszych obywateli? Jak możemy zapewnić większą zasadność wydatków europejskich? W ostatnich latach UE wielokrotnie stawiała czoła kryzysom, po których wyłoniły się nowe priorytety: wzmocnienie konkurencyjności europejskiej gospodarki, a w szczególności rozwiązanie problemu bezrobocia wśród młodzieży, uszczelnienie granic zewnętrznych i usprawnienie współpracy w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i obronności, realizowanie zobowiązań do walki ze zmianą klimatu i pogorszeniem stanu środowiska, a także zapewnienie płynnego przejścia z modelu UE-28 na model UE-27, po opuszczeniu Wspólnoty przez Wielką Brytanię.

Oczekuje się i wymaga, aby UE już teraz podjęła działania w celu rozwiązania tych problemów, jednak często kwestie te nie leżą w zakresie jej podstawowej działalności, w szczególności w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, które pozostają w granicach suwerenności narodowej. Choć ostatnie roczne budżety wykorzystywały narzędzia elastyczności, musimy poczekać na efekty ich wdrożenia.

Jakie duże zmiany powinny zostać wprowadzone w obecnym systemie?

Reforma systemu dochodów stanowi część procesu ogólnej transformacji, ponieważ obecny system finansowania — oparty w zdecydowanej większości na

“Polityki UE, a w szczególności polityka spójności, przynoszą korzyści wszystkim państwom, nawet „płatnikom netto”.”

wkładzie państw członkowskich — sprzyja utrzymaniu status quo i utrudnia skoncentrowanie się na nowych potrzebach. Dlatego też w raporcie grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych przedstawiliśmy dziewięć zaleceń, które mają ułatwić wprowadzanie zmian.

Uważam, że najprawdopodobniej największy wpływ będzie miało skupienie się na wydatkach o najwyższej europejskiej wartości dodanej, zniesienie raba-

“Przyszłe fundusze strukturalne i inwestycyjne będą odgrywały kluczową rolę w działaniach reformatorskich, ponieważ często krytykowano finansowanie z ich środków zbyt wielu projektów o wątpliwej europejskiej wartości dodanej.”

tów na rzecz niektórych krajów oraz wprowadzenie jednego lub kilku nowych zasobów własnych powiązanych z flagową polityką UE. Na przykład zasoby własne oparte na wspólnym zreformowanym podatku VAT lub wspólnym podatku od osób prawnych mogą przyczynić się do lepszego funkcjonowania jednolitego rynku, uproszczenia działalności przedsiębiorstw oraz skuteczniejszego zwalczania oszustw podatkowych lub uchylania się od płacenia podatków, natomiast zasoby własne w dziedzinie środowiska mogą przyspieszyć działania związane z dekarbonizacją i ekologicznym rozwojem. Moim zdaniem to ostatnie zalecenie pokazuje, w jaki sposób można zagwarantować, aby przychody UE przynosiły dodatkową wartość: UE nie może pobierać podatków, ale jej dochody mogą przyczynić się do realizacji unijnych polityk i celów.

Jakie są główne przeszkody we wprowadzaniu tych zmian?

Najbardziej oczywistą przeszkodą jest procedura decyzyjna mająca zastosowanie do systemu finansowania, która prowadzi do asymetrii władzy pomiędzy Parlamentem Europejskim a Radą. Parlament Europejski jest konsultowany wyłącznie w sprawie zasobów własnych, podczas gdy zatwierdza on również wieloletnie ramy finansowe

i podejmuje decyzje w sprawie rocznego budżetu. Ponadto decyzje podejmowane przez Radę muszą być podejmowane jednomyślnie i po ratyfikacji we wszystkich parlamentach narodowych. Jest to najbardziej złożona procedura, jaka istnieje.

Występują również inne przeszkody związane z faktem, że w większości przypadków przywódcy, którzy uczestniczą w jednym spotkaniu negocjacyjnym, rzadko są obecni na drugim, co zacierza pamięć i doświadczenia lub prowadzi do nieporozumień dotyczących funkcjonowania finansów UE. Często błędnym argumentem wykorzystywanym na potrzeby uzasadnienia odrzucenia rzeczywistych zasobów własnych jest na przykład założenie, że tylko wkłady krajowe zapewniają państwom członkowskim kontrolę nad finansami UE, a zwiększenie autonomicznych zasobów własnych doprowadziłoby do niekontrolowanego wzrostu budżetu. Tak jednak nie jest. Rzeczywiste zasoby własne doprowadziłyby do zmiany składu dochodów (i obniżenia wkładów krajowych). Wielkość budżetu jest ustalana na podstawie wieloletnich ram finansowych. Ponieważ budżet UE musi być zrównoważony i nie może opierać się na zadłużeniu, dochody są obliczane automatycznie po ustaleniu poziomu wydatków, a nie odwrotnie.

Jaką funkcję, według Pana, powinny pełnić europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne w przyszłości?

Przyszłe fundusze strukturalne i inwestycyjne będą odgrywały kluczową rolę w działaniach reformatorskich, ponieważ często krytykowano finansowanie z ich środków zbyt wielu projektów o wątpliwej europejskiej wartości dodanej. Dotyczy to w szczególności bardziej rozwiniętych regionów w zamożniejszych państwach członkowskich. Ponadto ich finansowanie poprzez koperty krajowe prowadzi do koncentracji głównie na saldach netto.

Podczas wdrażania przyszłych reform konieczne będzie wykazanie zasadności działań UE w wielu regionach poprzez skupienie się na dobrach publicznych całej UE, a nie tylko lokalnych. Korzyści odczuwane poza grupą bezpośrednich beneficjentów także muszą być widoczne. Korzyści transgraniczne, efekty rozprzestrzeniania się lub efekty dźwigni są obecnie ignorowane bądź ukrywane w negocjacjach budżetowych, ale stanowią one miarę europejskiej wartości dodanej. Musi się to jednak zmienić, aby planowanie budżetu było bardziej przejrzyste, odpowiedzialne i sprawiedliwe. Polityki UE, a w szczególności polityka spójności, przynoszą korzyści wszystkim państwom, nawet „płatnikom netto”. ■



Streszczenie i zalecenia dostępne w 23 językach: http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm

PUNKT DANYCH: 3 — OTWARTA PLATFORMA DANYCH

CZY ISTNIEJĄ KWESTIE, KTÓRE CHCIELIBY PAŃSTWO OMÓWIĆ W PRZYSZŁYCH EDYCJACH PUNKTU DANYCH PANORAMY?

CZY ISTNIEJE ZBIÓR DANYCH, KTÓRY CHCIELIBY PAŃSTWO UMIEŚCIĆ W OTWARTEJ PLATFORMIE DANYCH EFSI?

JEŚLI TAK, PROSIMY O KONTAKT NA ADRES: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Informowanie o wynikach EFSI: rosnące znaczenie wspólnych wskaźników

Potrzeba monitorowania i raportowania wyników musi być wspólną odpowiedzialnością i istotną częścią wszystkich ważnych debat dotyczących polityki UE.

W latach 2014–2020 odnotowano poprawę wykorzystania wskaźników do pomiaru wyników i rezultatów funkcjonowania poszczególnych EFSI — wspólne wskaźniki są potężnym narzędziem umożliwiającym informowanie o całostowych osiągnięciach polityki w różnych państwach członkowskich. Zmianom tym towarzyszyły inne usprawnienia związane z wydajnością, takie jak bardziej precyzyjne i skrupulatne wyznaczanie celów oraz opracowanie nowych ram dotyczących wydajności powiązanych z rezerwami wykonawczymi. Jednym z rezultatów większej koncentracji na wynikach jest to, że wskaźniki nie są już tylko problemem kilku techników.

Obecny system wskaźników był opracowywany przez lata i opiera się na wiedzy i doświadczeniach specyficznych dla każdego funduszu. Wspólne wskaźniki są zatem stosowane w programach w ramach poszczególnych funduszy i są dosto-

sowane do ich celów szczegółowych, sektorów docelowych i zastosowanych ram interwencji.

Wybór koncepcji wskaźników i określenie wspólnych wskaźników były uzależnione od odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania:

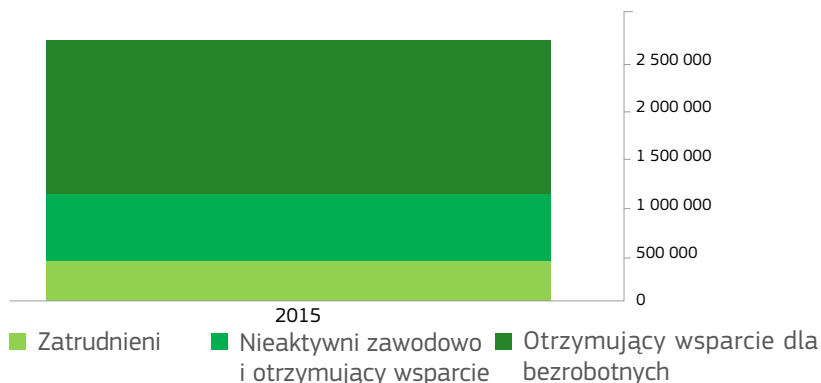
- Czy wskaźniki są znaczącą miarą skuteczności interwencji i celów w ramach konkretnego funduszu?
- Czy wskaźniki są dostępne bez tworzenia nadmiernych kosztów i obciążenia dla osób zarządzających i beneficjentów?

Odpowiedzi na te pytania dla okresu 2014–2020 opracowywano we współpracy z zainteresowanymi stronami i ekspertami z państw członkowskich w ciągu kilku lat rozważań.

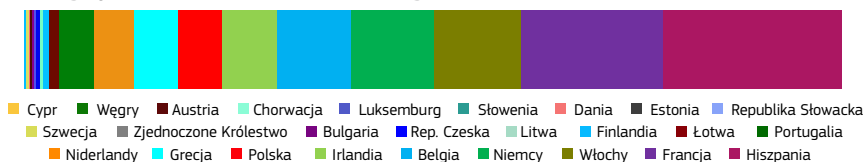
Najbardziej widocznym rezultatem obecnego systemu wskaźników w otwartej platformie danych EFSI jest prezentacja płytek „osiągnięć” dla wspólnych wskaźników według funduszu i tematu. Do innych udoskonaleń zaliczają się rozszerzona lista wspólnych wskaźników i ulepszone metodologie zbierania i raportowania wskaźników EFRR i EFS.

DWA PRZYKŁADY Z EFS ORAZ EFRR DO KOŃCA 2015 r.

EFS: Status zatrudnienia uczestników
Wdrożono: 2 707 055 uczestników
z czego
Otrzymujący wsparcie dla bezrobotnych:
1 574 509 uczestników
Zatrudnieni: 435 940 uczestników
Nieaktywni zawodowo i otrzymujący wsparcie:
696 606 uczestników



Przegląd wdrożonych wartości programu (2015 r.)



Czy liczba wskaźników jest zbyt duża?

Kwestia ta została podniesiona na najwyższym szczeblu instytucji UE, głównie dlatego, że posiadanie kilku łatwych do zagregowania wskaźników ułatwiłoby komunikację na szczeblu UE. Europejski Trybunał Obrachunkowy zakwestionował ostatnio przydatność i zasadność stosowania bardzo wielu wskaźników specyficznych dla danego programu i zwrócił uwagę na trudności w ich agregowaniu na poziomie UE.

Z drugiej strony różne zainteresowane strony mają różne potrzeby i proponują szeroki wachlarz wskaźników, których duża część jest dla nich istotna i już stosowana w ich regionie lub państwie członkowskim.

Innym wyjaśnieniem pozornie dużej liczby wspólnych wskaźników UE jest bardzo szeroki zakres działań i sektorów finansowanych ze środków EFSI. Przykładowo istnieje 46 wspólnych wskaźników mających zastosowanie do EFRR.

Być może właściwym pytaniem byłoby: „Czy wspólne wskaźniki ukazują najważniejsze osiągnięcia w różnych obszarach tematycznych?” oraz „Czy istnieją obszary, w których nie pokazują najważniejszych osiągnięć?”

Co dalej?

W debacie nad wieloletnimi ramami finansowymi UE po 2020 r. i przyszłością wspólnego zarządzania za pośrednictwem EFSI kwestia wyników i pomiaru osiągnięć jest tematem wzbudzającym wiele emocji. Najważniejsze pytania to:

- Czy możemy usprawnić pomiar wyników funduszy przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążeń dla zainteresowanych stron?
- Czy można zracjonalizować różne koncepcje wskaźników w ramach funduszy? Czy różne zainteresowane strony potrzebują różnych wskaźników?
- Czy zdefiniowanie wspólnych wskaźników UE w ramach funduszy w celu pomiaru i przedstawienia osiągnięć byłoby korzystne?
- Czy powinniśmy skoncentrować się na zmniejszeniu liczby konkretnych wskaźników krajowych? Czy jakość wskaźników i ich znaczenie dla polityki są ważniejsze?

Może się to wydawać techniczną debatą, ale jest to kluczowa kwestia dla przyszłej polityki. Poczekajmy, co będzie dalej, a jeszcze lepiej — zaangażujmy się w ten proces. ■

WIELE WSPÓLNYCH WSKAŹNIKÓW WG FUNDUSZU PRZEKŁADA SIĘ NA NIEWIELE WSKAŹNIKÓW WG TEMATU: PRZYPADKEM EFRR

Badania i rozwój oraz innowacje: 6 wskaźników	TIK: 1 wskaźników	Przedsiębiorstwa: 9 wskaźników
Energia i klimat: 5 wskaźników	Środowisko: 7 wskaźników	Transport: 6 wskaźników
Infrastruktura społeczna: 2 wskaźników	URBAN: 4 wskaźniki	Interreg: 6 wskaźników

WIĘCEJ INFORMACJI

Otwarta platforma danych na temat EFSI:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Wybierz sekcję „Osiągnięcia” na stronie „Temat”, „Kraj” lub „Fundusz”:

Często zadawane pytania dotyczące sekcji „Osiągnięcia” otwartej platformy danych:

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/faq/about_open_data/

Sprawozdanie specjalne ETO nr 02/2017: Negocjacje Komisji dotyczące umów partnerstwa i programów w obszarze spójności na lata 2014–2020:

<http://www.eca.europa.eu/pl/Pages/DocItem.aspx?did=41008>

EFRR: Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie

Zaplanowano: 1 098 048

przedsiębiorstw

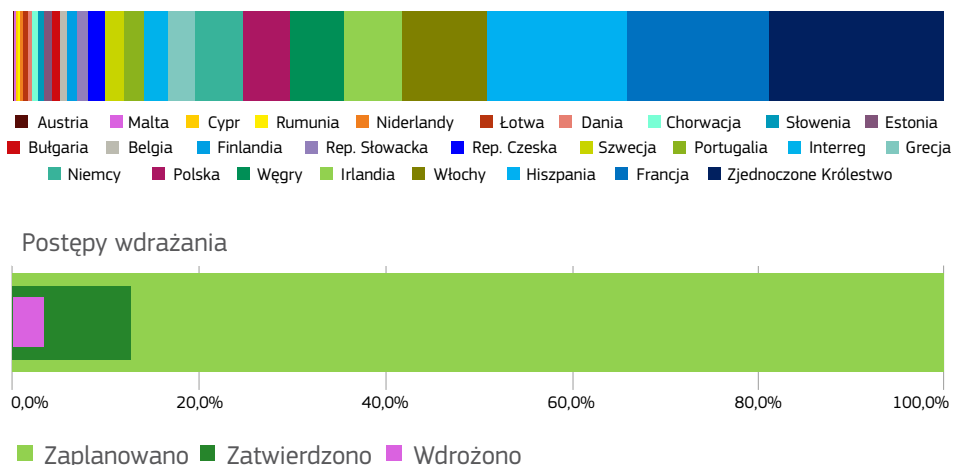
Zatwierdzono: 137 463

przedsiębiorstw

Wdrożono: 36 379

przedsiębiorstw

Przegląd celów programu



Dlaczego wzmocnienie polityki spójności powinno być priorytetem UE

Europa nigdy nie potrzebowała polityki spójności tak bardzo, jak w dzisiejszych trudnych i niepewnych czasach. Jedność Europy jest zagrożona, przez co przyszłość całej UE staje pod znakiem zapytania.

W ostatnim dokumencie w sprawie wykorzystania możliwości płynących z globalizacji Komisja Europejska słusznie wskazała na potrzeby „w zakresie inwestycji regionalnych i lokalnych [...] tak aby zadbać o to, by wszystkie regiony mogły korzystać z rynku wewnętrznego i lepiej przygotować się na wyzwania globalizacji”.

Dlatego w opinii Konferencji Peryferyjnych Regionów Nadmorskich (KPRM) wzmocnienie i odnowienie polityki spójności oraz rozszerzenie jej na wszystkie regiony powinno stanowić priorytet w planie Komisji na nadchodzące lata. Chcielibyśmy podzielić się naszą opinią na temat tego, co jest niezbędne, aby stało się to rzeczywistością.

Po pierwsze uważamy, że należy poszerzyć wymiar terytorialny następnej polityki spójności. Projekt europejski potrzebuje polityki spójności do osiągnięcia celów UE we wszystkich państwach członkowskich i regionach. Istotne jest, aby cele UE były realizowane w całej Europie, w tym na szczególnych obszarach, takich jak regiony wyspiarskie, regiony peryferyjne i słabo zaludnione obszary północne (NSPA).

Według KPRM podstawą jest spójność terytorialna, gospodarcza i społeczna jako cel Wspólnoty w służbie solidarności UE. Dzięki temu mieszkańcy różnych terytoriów UE mogą korzystać w sposób sprawiedliwy z podstawowych wolności określonych w Traktacie i realizowanych w ramach polityk Wspólnoty.

Po drugie, jeżeli chodzi o instrumenty finansowe, nasza wizja okresu po 2020 r. jest konstruktywna: zamiast sprzeciwiać się dotacjom i instrumentom finansowym Komisja powinna określić obszary,

„Zamiast sprzeciwiać się dotacjom i instrumentom finansowym Komisja powinna określić obszary, w jakich instrumenty finansowe przyniosą najwięcej korzyści w przyszłej polityce spójności, która powinna nadal polegać przede wszystkim na dotacjach.”



Eleni Marianou,
sekretarz KPRNE

w jakich instrumenty finansowe przyniosą najwięcej korzyści w przyszłej polityce spójności, która powinna nadal polegać przede wszystkim na dotacjach.

Podobnie Europejski Fundusz Inwestycji Strategicznych może wnieść wartość dodaną do ogólnej polityki inwestycyjnej Europy, ale jego stosowanie nadal jest bardzo nierównomierne, zarówno pod względem geograficznym, jak i sektorowym. Aby zachować centralną rolę polityki spójności we wspieraniu rozwoju

regionalnego, Komisja powinna określić wyraźne granice pomiędzy tymi dwoma instrumentami i dostarczyć wskazówek na temat sposobu, w jaki można je najlepiej połączyć.

Po trzecie uważamy, że Europa potrzebuje ambitnego programu kontynuowania strategii „Europa 2020”. Realizacja celów polityki spójności będzie możliwa wyłącznie, gdy będzie się ona opierała na kompleksowej, ambitnej i długoterminowej europejskiej strategii na rzecz zrównoważonego wzrostu i rozwoju w całej UE.

Oczekiwania KPRM dotyczące okresu po 2020 r. są wysokie, ale chodzi przecież o przyszłość Europy! ■



Konferencja Peryferyjnych Regionów Nadmorskich zrzesza około 160 regionów z 25 krajów UE i innych państw. Jako przedstawiciel około 200 mln ludzi KPRM prowadzi działania na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju terytorium Europy. Funkcjonuje zarówno jako organizacja typu „think tank”, jak i grupa lobbyistyczna reprezentująca regiony, koncentrując się głównie na spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, polityce morskiej oraz dostępności www.cpmr.org

Polityka spójności: w jaki sposób UE może podtrzymać jednocześnie solidarność i inwestycje?



Robin Huguenot-Noël,
analityk polityki w zakresie
zarządzania gospodarczego
i budżetu UE w EPC
oraz Alison Hunter
starszy doradca ds. polityki
regionalnej, innowacji
regionalnych i rozwoju
przemysłowego w EPC

Wzrost populizmu i eurosceptycyzmu, szczególnie wśród grup znajdujących się w trudnej sytuacji, zmusił UE do wzmocnienia instrumentów inwestycyjnych i solidarnościowych, a zwłaszcza polityki spójności.

Wzmocnienie to należy jednak postrzegać w kontekście niepewności co do kierunku, jaki wybierze UE w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego, globalnych zmian, migracji oraz stałego braku równowagi w unii gospodarczej i walutowej (UGW).

Ponieważ oczekuje się, że Brexit będzie prowadził do znacznych cięć budżetowych w UE, polityka spójności prawdopodobnie będzie dysponować mniejszym budżetem w następnych wieloletnich ramach finansowych, a jednocześnie będzie mieć dodatkowe, nowe priorytety. Stwarza to dalsze wyzwania dla polityki spójności w czasach, gdy skuteczność w zapewnianiu spójności UE jest kolejny

raz poddawana próbie. Jednak kontekst ten stanowi również okazję do nawiązania nowego porozumienia, wzmocnionego ściślej powiązanych ramami operacyjnymi, które łączą społeczności w ramach polityki spójności zamiast zachęcać je do konkurencji w pozyskiwaniu funduszy i koncesji.

Należy dogłębnie zbadać, w jaki sposób polityka spójności może wspierać solidarność UE, zapewniając jednocześnie zrównoważony sposób alokacji funduszy. Polityka ta osiągnęła bardzo wiele w poprzednich dekadach, przyczyniając się do realizacji unijnego planu inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Często jest jednak krytykowana za nadmierną biurokrację, „finansowanie o obiegu zamkniętym”, brak dopasowania wydatków do potrzeb, a także problemy z absorpcją funduszy.

Projekt UE musi nabrać nowego rozpędu poprzez odważną reformę polityki spójności. Aby zwiększyć wiarygodność i podkreślić jej założenia, cele gospodarcze, społeczne i terytorialne polityki powinny znaleźć się w centrum projektu UE. Znaczenie i wartość polityki spójności powinny być lepiej zintegrowane i eksponowane w całej polityce i ramach finansowania UE. Jako że polityka spójności to główne narzędzie do zapewniania solidarności UE, z powodzeniem można wykorzystała płynące z niej możliwości i bardziej zaznaczyć jej obecność na szczeblu lokalnym, pod warunkiem że będzie mieć odpowiedni status i zasięg.

Jasność celu ma kluczowe znaczenie. Należy znacząco zwiększyć wiarygodność polityki jako czynnika napędowego inwestycji, co oznacza konieczność usprawnienia zasad i systemów dostarczania oraz dostosowania polityki spójności do zarządzania gospodarczego w celu zintensyfikowania wysiłków w skali i więk-

„Aby zwiększyć wiarygodność i podkreślić jej założenia, cele gospodarcze, społeczne i terytorialne polityki spójności powinny znaleźć się w centrum projektu UE.”

szenia inwestycji. Ponadto z uwagi na różne możliwości krajów UE (np. w zakresie absorpcji funduszy i poziomu rozwoju) nowa polityka spójności powinna stosować zróżnicowane podejście.

Niektóre z tych propozycji mogą napotkać opór. Jednakże w obecnej sytuacji wszyscy partnerzy polityki spójności powinni poważnie rozważyć potencjalne reformy, aby przyszła polityka spełniała swoje zadania po 2020 r. Najgorszym z możliwych scenariuszy byłoby ograniczenie finansowania bez wykorzystania okazji do przeprowadzenia reform i zmiany priorytetów. ■



Centrum Polityki Europejskiej jest niezależną, niezarobkową organizacją typu „think tank” działającą na rzecz wspierania integracji europejskiej poprzez analizę i debatę, wspomagając i europejskich decydentów i motywując ich do podejmowania świadomych decyzji opartych na dowodach i analizach oraz zapewniając platformy angażujące partnerów, zainteresowane strony i obywateli w kształtowanie polityki UE i przyszłości Europy:

<http://www.epc.eu/about.php>

Lepsze finansowanie miast przyniesie korzyści obywatelom

Polityka spójności od dawna jest jednym z najsilniejszych przejawów solidarności pomiędzy państwami członkowskimi

a regionami w UE i przyczynia się w znacznym stopniu do poprawy jakości usług publicznych i infrastruktury w całej Europie.

Polityka spójności nadal przynosi wyraźne i odczuwalne korzyści obywatelom w takich obszarach, jak lepszy dostęp do szkół, opieki zdrowotnej i socjalnej, czystsze powietrze i woda czy większa i bardziej zrównoważona mobilność.

W moim mieście, w Gandawie, fundusze strukturalne umożliwiły inwestycje w rozwiązania zarówno o wysokim, jak i niskim stopniu zaawansowania technologicznego. Z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) zainwestowaliśmy 5 mln EUR w budowę nowej dzielnicy biznesowej. Nowoczesny budynek będzie wykorzystywał zasoby naturalne, a jednocześnie będzie stymulował rozwój badań, innowacji i przedsiębiorczości. EFRR zapewnia również cenne środki na eksperymentowanie z nowymi formami podejmowania decyzji i wdrażania innowacji społecznych, co przynosi wyraźne i odczuwalne korzyści obywatelom, poprawiając jakość ich życia.

Jednak z uwagi na Brexit oraz długotrwałe skutki kryzysów finansowych kolejna runda debat nad polityką spójności będzie się odbywać w zupełnie innym kontekście. Skłania to do pytań na temat realnych możliwości następnego budżetu UE.

To wyzwanie daje nam okazję do przemyślenia sposobu, w jaki działamy w Europie, oraz do większego zaangażowania obywateli w podejmowanie decyzji. Polityka spójności może stano-

wić fundament silniejszej i bardziej zjednoczonej UE, w której obywatele czują się związani z ideą europejską i dostrzegają wpływ Unii na poprawę jakości życia w miastach.

Miasta są dobrze przygotowane do współpracy z decydentami z UE nad opracowywaniem polityki opartej na potrzebach obywateli. Jako szczebel władzy znajdujący się najbliżej obywateli, możemy dopasowywać inwestycje UE do lokalnych potrzeb, co zagwarantuje większe korzyści z finansowania. W wydanym niedawno dokumencie dotyczącym polityki organizacja EURO-CITIES opowiada się za kontynuacją silnej polityki spójności po 2020 r., opartej na trzech zasadach:

- 1) Polityka spójności musi nadal obejmować wszystkie regiony. Jest to polityka solidarności europejskiej.
- 2) Szersze zastosowanie zasady partnerstwa musi przyczynić się do zwiększenia zaangażowania miast i umożliwienia im lepszego dostępu do finansowania. Większość globalnych wyzwań koncentruje się w miastach, i to właśnie w miastach najczęściej stosowane są różne rozwiązania.
- 3) Uproszczenie istniejących źródeł finansowania, a w szczególności lepsza integracja Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, pomogą miastom w zwiększaniu skuteczności w dostarczaniu kluczowych usług.

Mamy wiele powodów do dumy w Europie: utrzymujący się pokój, większe bogactwo i solidarność. Niemniej jednak Brexit i narastający eurosceptycyzm poważnie wstrząsnęły UE. Silna polityka spójności, która skutecznie wspiera miasta i regiony w ich dążeniach do rozwiązania różnych problemów, może być jednym z najsilniejszych narzędzi, które pomogą UE w przewyżczeniu tych kryzysów. ■



Daniël Termont,
burmistrz Gandawy
oraz przewodniczący organizacji
EUROCITIES

„Polityka spójności może stanowić fundament silniejszej i bardziej zjednoczonej UE, w której obywatele czują się związani z ideą europejską i dostrzegają wpływ Unii na poprawę jakości życia w miastach.”



EUROCITIES jest siecią największych miast Europy. Jego członkami są wybrane samorządy lokalne i miejskie dużych miast europejskich. Poprzez sześć tematycznych forów, dużą liczbę grup roboczych oraz szeroki zakres realizowanych projektów, działań i wydarzeń organizacja zapewnia jej członkom platformę do wymiany wiedzy i pomysłów w kwestiach wpływających na codzienne życie Europejczyków: <http://www.eurocities.eu/eurocities/home>

Fundusze spójności UE i walka z ubóstwem

Brak postępów w realizacji założonego w strategii „Europa 2020” celu zmniejszenia poziomu ubóstwa o co najmniej 20 mln osób wynika nie tylko z kryzysu finansowego, ale także z braku bardziej zrównoważonego programu społeczno-gospodarczego.



Leo Williams,
dyrektor Europejskiej Sieci
Przeciwdziałania Ubóstwu

Brak ten prowadzi do kryzysu społecznego i demokratycznego. Zapropionowany niedawno europejski filar praw socjalnych może oznaczać początek rzeczywistej reakcji — jego kontynuowanie i wdrażanie na szczeblu krajowym wymaga jednak poważnego zaangażowania.

„W następnej rundzie funduszy spójności UE korzystne byłoby zwiększenie funduszy EFS na włączenie społeczne.”

Bez działań na rzecz ograniczenia ubóstwa oraz kontynuowania strategii „Europa 2020” i procesu europejskiego semestru sytuacja byłaby dużo gorsza. Jednym z najbardziej znaczących ruchów wykonanych w celu zmniejszenia liczby osób żyjących w ubóstwie jest przeznaczenie 20% Europejskiego Funduszu Społecznego na zwiększenie włączenia społecznego. Wstępna ocena Komisji wykazała, że to zobowiązanie jest formalnie przestrzegane we wszystkich państwach członkowskich. Jeżeli jednak Komisja naprawdę chce poważnie potraktować tę kwestię, musi nadal monitorować i kontrolować, jakie działa-

nia są finansowane ze środków na zwiększenie włączenia społecznego oraz oceniać, w jakim stopniu wspomniane środki pomagają ludziom wyjść z ubóstwa.

Wspierana przez Komisję platforma EFS, a w szczególności sieć tematyczna na rzecz włączenia społecznego, stwarza możliwości wymiany doświadczeń z zakresu wspieranych ze środków EFS działań na rzecz włączenia społecznego, w trzech obszarach:

- 1) Innowacji w świadczeniu usług socjalnych ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji;
- 2) Działań mających na celu dotarcie do grup i społeczności doświadczających wysokiego poziomu ubóstwa i dyskryminacji ze szczególnym uwzględnieniem osób bezdomnych i pochodzenia romskiego;
- 3) Działań mających na celu promowanie aktywnych podejść do włączenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem ścieżek integracji i wspierania udziału w życiu społecznym oraz na rynku pracy. Działania te powinny pomóc w określeniu wskaźników włączenia społecznego, które mogłyby umożliwić monitorowanie wydatkowania środków na zwiększenie włączenia społecznego.

W następnej rundzie funduszy spójności UE korzystne byłoby zwiększenie funduszy EFS na włączenie społeczne. Zapewnienie, że wszystkie środki stosowane w celu zwiększenia włączenia społecznego są zgodne z odpowiednimi wskaźnikami, będzie wymagało zainwestowania czasu i zasobów. Ponadto Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym, skupiający się na włączeniu społecznym, pomocy żywnościowej i pomocy materialnej, pokazuje, w jaki sposób fundusze UE mogą stymulować skuteczne działania, które docierają do ludzi i społeczności doświadczających ubóstwa i wykluczenia.

Przyszłe ramy finansowe UE, jak również działania wspierające pomoc żywnościową, powinny obejmować szeroko zakrojony program na rzecz włączenia społecznego. Takie działania są niezbędne, aby wprowadzenie filaru praw socjalnych miało sens. ■



EUROPEAN ANTI POVERTY NETWORK

Europejska Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu jest największą europejską siecią zrzeszającą sieci krajowe, regionalne i lokalne, w tym organizacje pozarządowe działające na rzecz walki z ubóstwem oraz grupy oddolnej inicjatywy i europejskie organizacje aktywnie walczące z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: <http://www.eapn.eu/>

Tworzenie sojuszu zainteresowanych stron

Karl-Heinz Lambertz, prezes Stowarzyszenia Europejskich Regionów Granicznych i przyszły przewodniczący Europejskiego Komitetu Regionów (KR), podkreśla znaczenie współpracy transgranicznej w pobudzaniu rozwoju gospodarczego i zwiększaniu spójności.



Jaką wartość dodaną ma polityka spójności dla regionów przygranicznych w UE?

Unia Europejska jest podzielona wieloma wewnętrznymi granicami, w obrębie których różnice w kompetencjach, strukturach, prawach socjalnych i podatkowych stanowią częste źródło problemów. Regiony graniczne i transgraniczne są dodatkowo obciążone przeszkodami geograficznymi, takimi jak granice biegnące wzdłuż rzek i pasów górskich. Granice są często uważane za nieprzezwyciężalne bariery, których pokonanie wymaga zbyt wiele czasu i wysiłku. Niemniej jednak udana współpraca transgraniczna pokazuje, że drobne starcia również mogą prowadzić do wzrostu gospodarczego i wzajemnego zrozumienia. Osiągnięcie zrównoważonej i skutecznej integracji europejskiej wymaga zatem współdziałania w ramach współpracy transgranicznej. Jeżeli nie będzie spójności wzdłuż granic Europy, zrealizowanie wyznaczonego w Traktacie celu spójności terytorialnej w całej UE będzie bardzo trudne.

Bez wsparcia ze strony polityki spójności regiony graniczne nigdy nie rozwinęłyby

swojego potencjału z powodu różnych priorytetów lokalnych i regionalnych. Zbyt często widzimy zmarnowane możliwości „masy krytycznej” inwestycji, co ma sens wyłącznie w przypadku realizowania projektów transgranicznych, np. w zakresie budowy szpitali i obiektów do gospodarki odpadami, rozwoju usług transgranicznych, współpracy gospodarczej itp. Wyzwaniem jest nadanie granicom nowej funkcji poprzez przekształcenie ich w miejsca spotkań. Pokazuje to realną wartość dodaną, jaką polityka spójności może przynieść europejskim regionom granicznym.

Co udało się osiągnąć i co jeszcze należy zrobić?

Polityka spójności umożliwia regionom przygranicznym rozwinięcie ich potencjału poprzez przewyższenie różnic w priorytetach po obu stronach granicy. Współpraca transgraniczna pozytywnie wpływa na regiony przygraniczne Europy, zwłaszcza pod względem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, jest uzupełnieniem środków krajowych środków i przyczynia się w znaczący sposób do realizacji obecnych i przyszłych strategii UE.

Wykracza to dalece poza wymianę doświadczeń i koordynację, a także prowadzi do praktycznej współpracy przynoszącej realne sukcesy w rozwoju infrastruktury, współpracy gospodarczej, innowacji i badań, rynku pracy, turystyki, kultury i w wielu innych dziedzinach.

Polityka spójności jest nie tylko instrumentem rozwoju gospodarczego i sposobem na zmniejszenie dysproporcji regionalnych — pokazuje także wartość dodaną UE w całej Unii oraz we wszystkich regionach i miastach. Ponadto stanowi unikalny przykład europejskiej solidarności i jedności, prowadzącej do silniejszej i bardziej odpornej Unii Europejskiej, co jest naszym wspólnym celem, ustanowionym w deklaracji rzymskiej.

Jakie są główne priorytety regionów przygranicznych pod względem przyszłości finansów UE?

Regiony przygraniczne — tak jak wszystkie regiony UE — chcą dysponować budżetem UE, który ma rzeczywisty wpływ na życie wszystkich obywateli. Zamiast zwiększania liczby finansowanych ze środków UE programów scen-

“ Granice są często uważane za nieprzezwyciężalne bariery, których pokonanie wymaga zbyt wiele czasu i wysiłku Niemniej jednak udana współpraca transgraniczna pokazuje, że drobne starcia również mogą prowadzić do wzrostu gospodarczego i wzajemnego zrozumienia. ”



tralizowanych na szczeblu europejskim regiony przygraniczne chcą, aby fundusze UE wspierały transgraniczne strategie rozwoju i opierały się na potrzebach regionalnych. Jest to tzw. podejście ukierunkowane na dany obszar, co jest istotnym elementem polityki spójności.

Środki finansowe przewidziane na wspieranie europejskiej współpracy terytorialnej po 2020 r. powinny zostać zwiększone tak, aby znacznie przekraczały obecny poziom 3% Europejskiego Funduszu Strukturalnego i Inwestycyjnego.

Musimy również usprawnić i uprościć procedury zarządzania funduszami zgodnie z założeniami inicjatywy „Budżet ukierunkowany na wyniki” prowadzonej przez Komisję Europejską.

Jakie są Pana poglądy na temat przyszłości polityki spójności i EFSI po 2020 r. jako przewodniczącego Europejskiego Komitetu Regionów (KR), którego stanowisko obejmie Pan 12 lipca?

Podczas majowej sesji plenarnej KR, jako pierwszy organ UE, przyjął oficjalne stanowisko w sprawie przyszłości polityki spójności w oparciu o intensywne dyskusje z przedstawicielami europejskich

miast i regionów, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego oraz wielu państw członkowskich i niezliczonych zainteresowanych stron.

Moim zdaniem rola przyszłego przewodniczącego KR polega na promowaniu wspólnej wizji przyszłości polityki spójności, również w kontekście debaty nad

wyłącznie poprzez pokazanie, że UE faktycznie ma korzystny wpływ na ich życie i społeczności. To właśnie jest celem polityki spójności, której będziemy potrzebować w przyszłości bardziej niż kiedykolwiek wcześniej.

Postaramy się stworzyć sojusz stron zainteresowanych walką o zreformowaną politykę spójności, która powinna zostać znacznie uproszczona i opierać się na silniejszym partnerstwie z miastami i regionami. Wymaga to również większego nacisku na ocenę terytorialnego wpływu polityk UE w celu zapewnienia, że wspierają one ustanowiony w Trak-

przyszłością Europy i Wielkiej Brytanii, która opuszcza Unię.

tacie cel osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. ■

“ Jedynym celem dla wszystkich stron pracujących wspólnie z UE i na rzecz UE jest zapewnienie korzyści obywatelom i poprawa warunków ich życia. ”

Jedynym celem dla wszystkich stron pracujących wspólnie z UE i na rzecz UE jest zapewnienie korzyści obywatelom i poprawa warunków ich życia. Jestem głęboko przekonany, że problem rosnącego populizmu i braku zaufania wielu obywateli w UE możemy rozwiązać

Działania AER na rzecz ukierunkowanej na wyniki polityki spójności po 2020 r.

Zgromadzenie Regionów Europy (AER) wierzy w nową wizję przyszłości polityki spójności: jako prostego mechanizmu realizacji przynoszącego korzyści całej Europie.



Michiel Rijsberman,
sprawozdawca AER —
polityka spójności po 2020 r.,
regionalny minister prowincji
Flevoland (NL)

Europejskie regiony na co dzień zajmują się polityką spójności, proponując praktyczne rozwiązania mające zapewnić lepszą przyszłość. AER powołało grupę zadaniową ds. polityki spójności, która przyjęła deklarację 1 czerwca 2016 r. w Sankt Pölten w Austrii. Grupa zidentyfikowała cztery obszary: wizję długoterminową, uproszczenie i audyt, łączenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z innymi funduszami oraz wielopoziomowe zarządzanie i nadmierne rygorystyczne wdrażanie.

Polityka spójności musi zostać przekształcona, aby sprostać przyszłym wyzwaniom, z którymi będzie się mierzyć UE. Wartość publiczna związana z EFSI wzrośnie na skutek Brexitu, cięć w budżecie UE i pojawienia się nowych wyzwań

dla UE. Argumentami przeciwko polityce spójności są niski poziom absorpcji i uciążliwy mechanizm realizacji. EFSI przynoszą jednak wartość dodaną. Jedyną opcją na przyszłość jest ustanowienie ukierunkowanej na wyniki polityki spójności, wyznaczenie jasnych celów UE i stworzenie prostego mechanizmu realizacji dla jej beneficjentów.

Główne wyzwania gospodarcze, społeczne i terytorialne, z jakimi zmagają się regiony, powinny stanowić podstawę wizji polityki spójności po 2020 r. Polityka ta zapewnia dotacje na wdrażanie innowacji w dziedzinie transformacji energetycznej oraz prowadzenie działań na rzecz zwalczania skutków zmiany klimatu i zwiększanie włączenia społecznego w regionach, a zatem jest nie tylko mechanizmem do wyrównywania różnic w dochodach pomiędzy regionami europejskimi. Każde euro przeznaczone na dotacje ma na celu poprawę jakości życia obywateli Europy.

„Główne wyzwania gospodarcze, społeczne i terytorialne, z jakimi zmagają się regiony, powinny stanowić podstawę wizji polityki spójności po 2020 r. ”

Wizja przyszłej Europy realizującej wspólne cele powinna wyznaczać kierunek działania i wzmacniać poczucie odpowiedzialności wśród beneficjentów.

Odnowione mechanizmy powinny zapewniać: narzędzia do zapobiegania nadmiernemu rygorystycznemu wdrażaniu, jednolity zbiór przepisów dotyczących różnych funduszy EFSI oraz zróżnicowane systemy audytu oparte na proporcjonalności w poziomach błędów i skali programu. ■



Zgromadzenie Regionów Europy jest największą niezależną siecią regionów w obrębie szerszej Europy, zrzeszającą regiony z 35 krajów. Zawsze aktywnie uczestniczyło w debatach dotyczących polityki spójności. We wrześniu ubiegłego roku pod inicjatywą „Silna odnowiona polityka regionalna po 2020 r. dla wszystkich regionów” podpisało się ponad 300 prezydentów regionów. <http://aer.eu/>

Moderowanie 7. Konferencji w sprawie polityki spójności w 2017 r.

Jako moderator 7. Konferencji w sprawie polityki spójności, która w tym roku odbędzie się w Brukseli, nie mogę się doczekać spotkania z głównymi prelegentami, uczestnikami dyskusji panelowych, obywatelami UE i innymi zainteresowanymi stronami podczas tego dwudniowego wydarzenia.

Tegoroczna konferencja odbywa się w cieniu Brexitu, co oczywiście będzie miało znaczący wpływ na planowanie przyszłych budżetów UE, w tym funduszy polityki spójności. Obecnie nie jest możliwe prawidłowe obliczenie kosztów finansowych wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii i ich wpływu na przyszłe budżety UE. Szacuje się, że może to być kwota od 5 mld EUR do 17 mld EUR rocznie, w zależności od szeregu czynników, w tym tego, jak zakończy się Brexit.

Jako irlandzka dziennikarka doskonale zdaję sobie sprawę z gospodarczych i politycznych konsekwencji wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i wyzwań związanych ze wspólną granicą pomiędzy Republiką Irlandii a Irlandią Północną po Brexicie. Do tego mogą dojść jeszcze znaczne szkody w handlu pomiędzy Irlandią a Wielką Brytanią. Sprawa Irlandii ma jednak drugorzędne znaczenie w obliczu potencjalnego deficytu finansowego, który będzie stanowił ogromny problem dla UE i jej budżetu po 2020 r., po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z bloku. Temat Brexitu na pewno zostanie poruszony w czasie nadchodzącej konferencji w sprawie polityki spójności.

Jedną z pierwszych debat, którą będę moderować pierwszego dnia, ma być

poświęcona sposobom, w jakie polityka spójności może przyczynić się do modernizacji europejskiej gospodarki. Zwykle, gdy moderuję debaty panelowe na temat modernizacji gospodarek europejskich, dyskusja zawsze schodzi na temat rosnącego wpływu cyfryzacji na przemysł i społeczeństwo. W trakcie tych debat często poruszane są kwestie, takie jak samochody ciężarowe bez kierowcy, autonomiczne linie produkcyjne i zaawansowane technologicznie roboty.

Ważnym pytaniem jest, jak kraje UE przyjmują tę cyfrową transformację. Jest to szczególnie istotne dla regionów i miast, które są mniej zaawansowane niż inne. Jeżeli nie zapewnią cyfrowego postępu, który jest niezbędny z gospodarczego i społecznego punktu widzenia, zachodzi niebezpieczeństwo, że pozostaną w tyle, co doprowadzi do powstania Europy dwóch prędkości, w której niektóre kraje są o wiele bardziej zaawansowane technologicznie niż inne.

„Jako irlandzka dziennikarka doskonale zdaję sobie sprawę z gospodarczych i politycznych konsekwencji wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i wyzwań związanych ze wspólną granicą pomiędzy Republiką Irlandii a Irlandią Północną po Brexicie.”

Obecnie żyjemy w epoce, która wymaga od nas regularnego podnoszenia kwalifikacji i szkolenia w celu dostosowania się do realiów środowiska zawodowego i społeczeństwa. Jeżeli odłączymy się od sieci cyfrowej, możemy się zagubić w coraz bardziej technologicznym świecie.



Karen Coleman,
dziennikarka/publicystka/
moderatorka

W przypadku regionów i miast należy więc dobrze się zastanowić, w jaki sposób przeprowadzić przejście od starej do nowej gospodarki — czy poprzez ułatwienie przekwalifikowania kierowców samochodów ciężarowych, czy wykorzystanie technologii robotów w sposób, który wspomaga, a nie zastępuje role ludzi w społeczeństwie. Komisja UE musi zadbać o to, aby nie ograniczać ich działań na rzecz modernizacji poprzez nakładanie mnóstwa zbędnych zasad i przepisów oraz nadmierną biurokrację. Jeżeli regiony i miasta nie będą uczestniczyć w tej cyfrowej transformacji, zapewnienie spójności, jaką chce osiągnąć UE, może nie być możliwe. ■

www.karencoleman.com

[@KarenColemanIRL](https://twitter.com/KarenColemanIRL)

Przygotowania do Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast 2017

W 2017 r. Europejski Tydzień Regionów i Miast odbędzie się pod hasłem „Działania regionów i miast na rzecz lepszej przyszłości”. Wydarzenie to obejmie ponad 100 warsztatów, dyskusji i spotkań służących nawiązywaniu kontaktów, w których weźmie udział około 5000 uczestników. Oprócz warsztatów w Brukseli w całej Europie od września do grudnia 2017 r. odbędzie się wiele wydarzeń lokalnych.

15. Europejski Tydzień Regionów i Miast (EWRC) odbędzie się tuż przed publikacją sprawozdania dotyczącego spójności i prezentacją wieloletnich ram finansowych UE na lata 2020–2026. EWRC ma zatem okazję, aby stać się jedną z platform gromadzenia i prezentowania poglądów regionów i miast zarówno na temat budżetu, jak i innych wniosków legislacyjnych, dotyczących polityki spójności i rozwoju obszarów wiejskich.



**15. EUROPEJSKI TYDZIEŃ
REGIONÓW I MIAST 2017**

**9-12 PAŹDZIERNIKA 2017 r.,
BRUKSELA
REJESTRACJA ROZPOCZNIĘ
SIĘ 10 LIPCA**

WIĘCEJ INFORMACJI
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
regions-and-cities/2017/index.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/regions-and-cities/2017/index.cfm)

Budowanie stabilnych regionów i miast

Ten aspekt skupia się na gospodarczych i społecznych skutkach globalizacji oraz na reakcjach politycznych na szczeblu UE, krajowym, regionalnym i lokalnym. Uczestnicy będą mogli zaprezentować i omówić innowacyjne metody promowania zmian, w tym sposoby na zwiększenie wydajności i odporności miast Europy.

Warsztaty będą się skupiać np. na tym, jak możliwości cyfrowe mogą pomóc w innowacyjnym planowaniu, transformacji przemysłowej, inteligentnej specjalizacji i lepszym zarządzaniu w celu przewyciężenia obecnych wyzwań, tworzenia nowych miejsc pracy i wspierania inwestycji na wszystkich szczeblach UE.

Regiony i miasta jako siła napędowa zmian

Ten aspekt dotyczy ewentualnych zmian w polityce regionalnej i miejskiej UE w ciągu najbliższych pięciu do dziesięciu lat i skłania do bardziej ogólnych refleksji nad UE z punktu widzenia regionów i miast. Zapewni to platformę do przedstawienia wkładu, jaki regiony i miasta UE wnoszą do projektu europejskiego oraz umożliwi im udział w głównej debacie politycznej prowadzonej równoległe z procesem „Rozważania na temat Europy” rozpoczętym przez Europejski Komitet Regionów.

Tematem warsztatów będą środki pozwalające na zmniejszenie dysproporcji w ekosystemach lokalnych i regionalnych, takie jak gospodarka o obiegu zamkniętym, trzecia rewolucja przemysłowa, otwarte dane, zintegrowany rozwój terytorialny, laboratoria miejskie, działania w zakresie badań naukowych i innowacji, a także przyszłe możliwości.

Dzielenie się wiedzą w celu uzyskania wyników

Na spotkaniach poświęconych tej tematyce władze regionalne i krajowe realizujące programy wspierane w ramach europejskiej

skich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych będą mieć okazję do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk dotyczących programu zarządzania na lata 2014–2020. Najważniejszymi kwestiami będą: sposoby zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów poprzez uproszczenie procedur, a także różne środki wzmacniania instytucji i budowania zdolności administracyjnych władz na wszystkich szczeblach.

W dyskusjach będą brać udział praktycy, a także środowiska akademickie oraz uczestnicy z krajów spoza UE zainteresowani procesem integracji europejskiej, zarówno z punktu widzenia instytucjonalnego, jak i polityk wspierających europejską spójność.

Warsztaty będą poświęcone analizie regionalnych systemów innowacji, ocenie oddziaływania terytorialnego, procesom przekładania wiedzy na działania, efektywnemu wykorzystaniu zasobów przez miasta, analizie kosztów i korzyści, współpracy międzyregionalnej oraz sposobom, w jakie węzły innowacji mogą zapewnić bardziej zrównoważone wyniki.

RegioStars



Celem nagród RegioStars jest wyróżnienie dobrych praktyk w dziedzinie rozwoju regionalnego oraz oryginalnych i innowacyjnych projektów, które mogłyby okazać się interesujące i inspirujące dla innych regionów.

Nagrody w 2017 r. przyznawane będą w następujących kategoriach:

1. Inteligentna specjalizacja dla innowacji w sektorze MŚP
2. Unia energetyczna: działania w dziedzinie klimatu
3. Wzmocnienie pozycji kobiet i ich aktywne uczestnictwo
4. Edukacja i szkolenia
5. CityStars: miasta przechodzące na technologię cyfrową

Członkowie jury konkursu RegioStars, któremu przewodniczył poseł do PE Lambert van Nistelrooij, oceniają obecnie 110 wniosków złożonych w tym roku.

Nagrody RegioStars 2017 zostaną wręczone we wtorek, 10 października w Brukseli. W tym roku będzie również obchodzona 10. rocznica nagród, a także — drugi rok z rzędu — odbędzie się głosowanie publiczne.

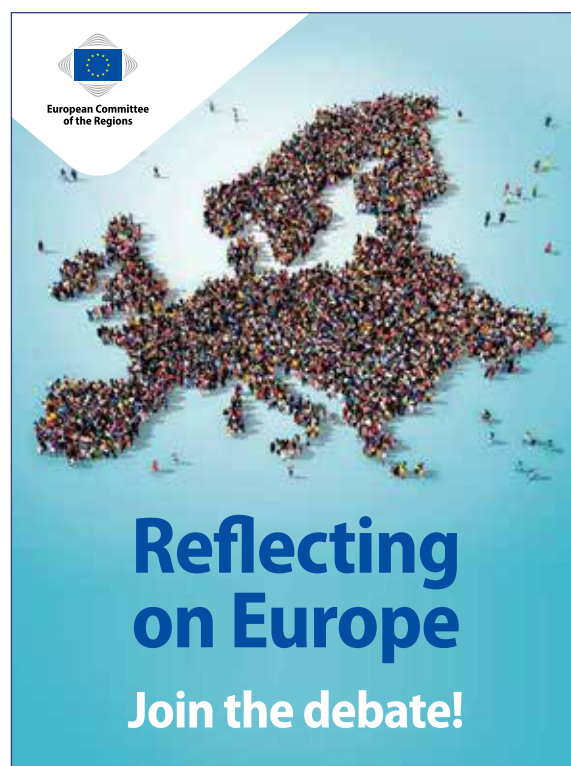
WIĘCEJ INFORMACJI

http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/regio-stars-awards/

Wydarzenia lokalne

Każde partnerstwo regionalne zostanie poproszone o zorganizowanie jednego wydarzenia lokalnego pod tytułem „Europa w moim regionie/mieście” w formie dialogu obywatelskiego. W wydarzeniach tych, odbywających się w okresie od września do grudnia 2017 r., weźmie udział członek Europejskiego Komitetu Regionów (KR).

Celem dialogu obywatelskiego jest wysłuchanie głosu miast i regionów oraz wyciągnięcie odpowiednich wniosków, w tym również z trwających dyskusji. Dialogi te stanowią integralną część inicjatywy KR „Rozważania nad Europą”, na podstawie której wiosną 2018 r. zostanie przygotowana opinia „Rozważania nad Europą: głos samorządów lokalnych i regionalnych na rzecz odbudowy zaufania do Unii Europejskiej”, dzięki czemu miasta i regiony i wniosą realny wpływ do procesu politycznego. Celem jest przyciągnięcie wielu uczestników, w tym ogółu społeczeństwa, decydentów i ekspertów oraz zwiększenie świadomości wpływu polityki UE na ich region i miasto. ■



WIĘCEJ INFORMACJI

<http://cor.europa.eu/pl/events/Pages/reflecting-eu.aspx>



„Interreg Volunteer Youth”: promowanie współpracy i solidarności transgranicznej

Europejski Korpus Solidarności (ESC) to nowa inicjatywa Unii Europejskiej, która stwarza możliwości młodym ludziom do podjęcia wolontariatu lub pracy w projektach, realizowanych w ich własnym kraju lub za granicą i przynoszących korzyści społecznościom i obywatelom w całej Europie. Polityka regionalna UE wniosła do inicjatywy środki w wysokości 1 mln EUR na organizację wolontariatu (obywateli UE w wieku od 18 do 30 lat) w transgranicznych, ponadnarodowych lub międzyregionalnych programach i związanych z nimi projektach przez okres od dwóch do sześciu miesięcy. Celem jest wspieranie, promowanie i zgłaszanie osiągnięć programów i projektów Interreg, a jednocześnie zwiększanie świadomości korzyści, jakie przynosi współpraca w granicach wewnętrznych Unii. W tym artykule dwoje młodych wolontariuszy opowiada o swoim udziale w inicjatywie Interreg Volunteer Youth (IVY), którą kieruje Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych.

Strasburg, 14 września 2016 r.: Weszłam do Parlamentu Europejskiego i zajęłam miejsce na sali posiedzeń, nie mogąc się doczekać na orędzie o stanie Unii Jean-Claude'a Junckera.

„Solidarność jest spoiwem, które jednoczy naszą Unię. [...] Kiedy płonęły wzgórza Portugalii, włoskie samoloty gasiły płomienie. [...] w tym samym duchu Komisja proponuje dziś utworzenie Europejskiego Korpusu Solidarności. Młodzi ludzie w całej UE będą mogli pomagać jako wolontariusze tam, gdzie pomoc jest najbardziej potrzebna [...]”.

Przez wiele lat wychowywałam się i studiowałam w regionach transgranicznych i dlatego doceniam wartość dodaną spójności terytorialnej i integracji w obszarze ponadnarodowym. Gdy musimy codziennie przekraczać granicę, udając się do pracy czy biegając dla zdrowia, zaczynamy zdawać sobie sprawę, jak ważne jest, aby granice nie były barierami.

Według mnie UE oznacza solidarność, demokrację i możliwość swobodnego przemieszczania się — UE to państwa, które mają wspólną wizję, których obywatele współpracują ze sobą, bronią praw człowieka, eliminują nierówności i żyją w pokoju. Celem

„Gdy musimy codziennie przekraczać granicę, udając się do pracy czy biegając dla zdrowia, zaczynamy zdawać sobie sprawę, jak ważne jest, aby granice nie były barierami.”

Europejskiego Korpusu Solidarności jest promowanie i popieranie wszystkich tych wartości, które zbliżają Europejczyków.

W poniedziałek, 20 marca, rozpocząłem wolontariat w ramach Interreg Volunteer Youth. Moim zadaniem, jako reportera Interreg w ramach Wspólnego Sekretariatu Programu Ponadnarodowego regionu Dunaju (DTP), jest wspieranie, promowanie i podkreślanie znaczenia współpracy transgranicznej w Europie oraz zalet europejskiej integracji terytorialnej. DTP promuje spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną i skupia się na rozwiązywaniu wspólnych problemów, w przypadku których współpraca ponadnarodowa może przynieść wymierne rezultaty.

Poprzez ścisłą współpracę nad 54 projektami zatwierdzonymi w ramach pierwszego zaproszenia do składania wniosków mam lepszy wgląd w sposób, w jaki współpraca ponadnarodowa przygotowuje podwaliny do realizacji długoterminowych i złożonych projektów. Współpraca między krajami rzeczywiście może pomóc w rozwiązaniu wspólnych problemów, zapewniając dostęp do najlepszych praktyk i doświadczeń innych krajów. Zbliżenie Europejczyków ułatwi dzielenie się pomysłami i zasobami, a tym samym będzie zachętą do podejmowania strategicznych działań zmierzających do osiągnięcia wspólnych celów.

Byłam pierwszym zaangażowanym wolontariuszem w ramach inicjatywy ESC/IVY, co otworzyło przede mną nowe, cenne możliwości. Było to doświadczenie mojego życia — uczestniczyłam w Europejskim Dniu Otwartym w Brukseli, wystąpiłam w filmie wideo nakręconym przez Komisję Europejską, udzielałam wywiadów w radiu i gazetach, spotkałam się z komisarzem ds. budżetu i zasobów ludzkich oraz przewodniczącym Europejskiego Komitetu Regionów, opowiadałam o mojej przygodzie na seminarium dla węgierskich dziennikarzy. Była to wspaniała, aczkolwiek pełna wyzwań podróż.

Manon, Francja (na zdjęciu po lewej)



Pochodzę z Niemiec — dlaczego miałabym się interesować Polską, Danią, Szwecją i Litwą? Do udziału w programie Interreg South Baltic — specjalnym programie współpracy transgranicznej obejmującym kilka regionów na obszarze Południowego Morza Bałtyckiego — skłoniło mnie silne przekonanie o wartości dodanej, jaką współpraca przynosi obywatelom Europy. Uważam

ponadto, że Europejski Korpus Solidarności daje uczestnikom programu Interreg Volunteer Youth unikalną możliwość wnie-sienia znaczącego wkładu w budowanie podstaw zaufania — poczucia wspólnoty, które przynosi wzajemne korzyści i prowadzi do rozwoju. Inicjatywa IVY angażuje różnych partnerów na szcze-blu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim — to unikalne oddolne podejście sprawiło, że postrzegam solidarność jako rozbudowaną wspólnotę, która wspiera współpracę trans-graniczną i obejmuje wiele uzupełniających się poziomów przynależności.

Jakie były jednak moje doświadczenia w praktyce? Moja przy-goda z wolontariatem na stanowisku reportera IVY rozpoczęła się od bardzo ważnego wydarzenia: Europejskiego Dnia Otwar-tego w Berlaymont w Brukseli. Ponad 30 dyrekcji generalnych Komisji Europejskiej zaprezentowało swoją działalność przed około 12 000 obywateli. Manon i ja udzielaliśmy wywiadów, rozmawialiśmy z zainteresowanymi uczestnikami, a nawet miałyśmy możliwość wypowiedzieć się na temat ESC podczas radiowej audycji na żywo. Tego lata w Polsce będę się zajmo-wać wieloma interesującymi projektami z zakresu europejskiej współpracy terytorialnej.

„Do udziału w programie Interreg South Baltic skłoniło mnie silne przekonanie o wartości dodanej, jaką współpraca przynosi obywatelom Europy.”

Dzięki wolontariatowi w ramach tego specjalnego programu współpracy transgranicznej na obszarze południowego Morza Bałtyckiego, który zakończyłam 6 maja, poszerzyłam swoje horyzonty, pogłębiłam poczucie solidarności i wzmocniłam wiarę w możliwość znalezienia wspólnych rozwiązań dla trapiących nas dziś problemów. Mam nadzieję, że nadal będę się mogła rozwijać jako reporter inicjatywy IVY w tak obiecującym tempie oraz że w przyszłości do ESC dołączy wielu młodych i pełnych optymizmu ludzi.

Yasmin, Niemcy (na zdjęciu po prawej)

WIĘCEJ INFORMACJI

https://europa.eu/youth/solidarity_pl
<https://www.interregyouth.com/>

Liam



Sara



Andrew



Opinie studentów

w sprawie pro- jektów Interreg na Malcie

W dniach 26–28 kwietnia na Malcie odbyło się doroczne posiedzenie Interreg 2017. Zostało ono zorganizowane przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej przy wsparciu maltańskiej prezydencji Rady Unii Europejskiej.

W ramach wydarzenia uczestnicy mieli okazję do poznania jednego z trzech projektów:

- transgranicznego projektu Lithos na rzecz ochrony i waloryzacji dziedzictwa historycznego;
- międzynarodowego projektu CypFire poświęconego ochronie dziedzictwa przyrodniczego obszarów śródziemnomorskich przed pożarami;
- projektu budowy infrastruktury oczyszczania ścieków na południu Malty.

Do udziału zaproszono również studentów dziennikarstwa z Maltańskiej Wyższej Szkoły Sztuki i Techniki — MCAST. Dzięki wizytom w ramach projektu ci młodzi ludzie mogli poznać konkretne korzyści płynące ze współpracy. Poniżej przedstawiamy ich wrażenia z wizyt w ramach projektów.

Lithos

Ten transgraniczny projekt realizowany przez Maltę i Sycylię skupia się na ochronie i waloryzacji dziedzictwa historycznego. Daphne Marie Fenech, główny architekt projektu Lithos w Pałacu Inkwizytora w Vittoriosa, wyjaśnia, że głównym celem projektu jest osiągnięcie synergii pomiędzy historycznymi zawodami dwóch narodów (Malty i Sycylii) oraz wykorzystanie jej w celu odnowy budynków i konstrukcji, które w przeciwnym ulegną zniszczeniu.

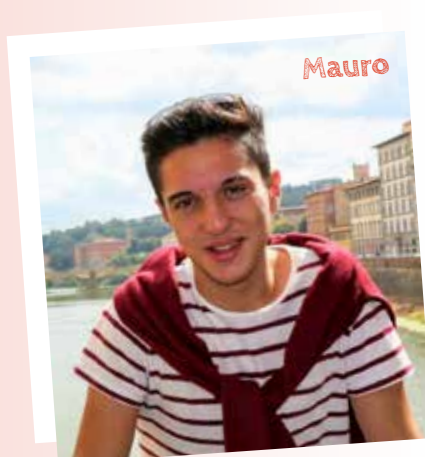
Jedną z czołowych technik stosowanych w ramach projektu jest stereotomia, wymagająca geometrycznej wiedzy na temat rysowania i cięcia bloków litych materiałów. Zdaniem Fenech fakt, że wyniki projektu były namacalne, pomógł w procesie pozyskiwania środków z europejskiego funduszu regionalnego. Dzięki temu zbudowano muzeum i centrum szkoleniowe z wykorzystaniem materiałów, sprzętu i wiedzy, których brakowało na Malcie, ale zostały przywiezione z Ragusa na Sycylii.

Mówiąc o zaletach współpracy z innym państwem członkowskim UE w ramach projektu transgranicznego, Fenech powiedziała, że komunikacja między stronami jest wyjątkowa, a platforma, taka jak UE, zapewnia pulę krajów, które szukają partnerów do realizacji podobnych projektów.

Oprócz odnowienia starych struktur i infrastruktury projekt miał na celu również podniesienie kwalifikacji w dziedzinie murarstwa na Malcie. Przed wprowadzeniem tej i podobnych inicjatyw miejscowi architekci obawiali się, że umiejętności obróbki kamienia i inne historyczne rzemiosła y znajdą się wśród wymarłych zawodów, co miałyby niekorzystny wpływ na architekturę.

W trakcie tego spotkania informacyjnego podkreślono również ważną rolę MCAST. Prace instytucji w połączeniu z różnymi działaniami badawczymi prowadzonymi przez Heritage Malta zapewniły nowe możliwości wielu potencjalnym murarzom.

Liam



CypFire

27 kwietnia mieliśmy okazję uczestniczyć w zorganizowanym przez Komisję Europejską wydarzeniu poświęconym projektowi CypFire. Przed odwiedzeniem niektórych miejsc zorganizowano spotkanie w lokalnej radzie miasta Mgarr, gdzie zostaliśmy przywitani przez burmistrza Paula Vellę, który przedstawił nam trzech innych prelegentów: Roberta Danti, Gianniego della Roccę i Emanę Vellę.

Każdy z nich mówił o swoim udziale w tym projekcie. Roberto Danti rozpoczął od określenia celu projektu CypFire, którym jest powstrzymanie pożarów lasów za pomocą naturalnej bariery, jaką są drzewa cyprysowe. Opowiadał o realizacji projektu i doświadczeniach przeprowadzanych w różnych krajach, a także o rozpowszechnianiu wiedzy.

Gianni della Rocca przedstawił techniczny aspekt projektu, wyjaśniając właściwości poszczególnych gatunków drzew nazywanych cyprysem śródziemnomorskim.

Eman Vella wspominał natomiast o udziale placówki administracji lokalnej Mgarr w poprzednich doświadczeniach mających na celu zidentyfikowanie najbardziej odpowiednich gatunków cyprysów, które można wykorzystać do utworzenia tej naturalnej bariery. Ponieważ okrug Mgarr ma najlepiej utrzymany obszar wiejski na Malcie i dużo wolnej przestrzeni, był on idealnym miejscem do posadzenia drzew. Drzewa posadzono w dwóch lokalizacjach — jednej w pobliżu Gnejna i jednej w Ballut — odpowiednio w latach 2006 i 2012. Stan tych drzew jest nadal monitorowany pomimo zakończenia projektu CypFire.

Sara i Andrew

Oczyszczalnia ścieków Ta' Barkat

W ramach dorocznego spotkania zorganizowano wizytę w zakładzie oczyszczania ścieków Ta'Barkat w Xgħajra, na Malcie, podczas której Stefan Cachia i David Sacco, inżynierowie z Water Services Corporation, opowiadali o celach, założeniach i programie projektu, a także zaprezentowali kluczową infrastrukturę oczyszczalni.

Cachia rozpoczął dyskusję od projektu CF116, który jest jednym z najważniejszych projektów w dziedzinie gospodarki odpadami na Malcie. Projekt tego programu operacyjnego został pierwotnie przedstawiony Komisji w grudniu 2007 r. i złożony formalnie w lipcu 2010 r. Jak mówi Cachia, celem projektu CF116 jest przywrócenie jakości wody w kąpieliskach zgodnie z dyrektywą dotyczącą jakości wody w kąpieliskach oraz wyeliminowanie nadmiernej ilości nieoczyszczonych ścieków odprowadzanych do morza. Prace prowadzone w ramach projektu mają również zapobiec nieprzyjemnym zapachom w procesie odprowadzania ścieków. Cachia oszacował koszt projektu na 80,1 mln EUR.

Sacco omówił cele i założenia projektu w odniesieniu do zmniejszenia presji na naturalne zasoby wodne w zakresie dywersyfikacji dostępnych źródeł wody i zwiększenia udziału wody pochodzącej z odzysku. Dodał również, że infrastruktura wodno-kanalizacyjna obejmuje 90 odwiertów, 10 pompowni i 3 instalacje odwróconej osmozy wody morskiej na Malcie oraz 44 odwierty oraz 2 pompownie w Gozo.

Water Services Corporation chce dalej inwestować w podniesienie jakości życia, czyli w lepszą przyszłość mieszkańców Malty. Następnie delegacja odwiedziła zakład.

Miguela i Mauro

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://webcasting.streamdis.eu/Mediasite/Catalog/Full/5eea1d0698264ad88e78a7cbf397459221>

AKTUALNOŚCI (W SKRÓCIE)

EUROPEJSKI PORTAL PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH



Europejski portal projektów inwestycyjnych to portal internetowy umożliwiający unijnym promotorom projektów z sektora publicznego lub prywatnego dotarcie do potencjalnych inwestorów na całym świecie. Portal powstał, aby ułatwić inwestorom wyszukiwanie potencjalnych obszarów inwestycyjnych w UE. Jest to centralna platforma informacyjna, która oferuje zaawansowane kryteria wyszukiwania i filtrowania, dzięki czemu inwestorzy mogą łatwiej znaleźć projekty odpowiadające ich preferencjom.

Portal zapewni większą widoczność projektów UE w dużej sieci inwestorów międzynarodowych, prezentując je w ustrukturyzowanym i zharmonizowanym formacie.

PROPOZYCJĘ PROJEKTU INWESTYCYJNEGO MOŻNA PRZESŁAĆ ZA POŚREDNICTWEM STRONY

ec.europa.eu/eipp

POLSKA: INICJATYWA KOMISJI WSPIERA ROZWÓJ REGIONÓW O NISKICH DOCHODACH



W ramach zapewnianej przez Komisję Europejską pomocy dostosowanej do potrzeb regionów UE o niskim poziomie rozwoju i niskich dochodach udostępnianej z funduszy spójności uruchomiono w Polsce obiecującą pilotażową inicjatywę. Eksperti Komisji i Banku Światowego wraz z władzami krajowymi i lokalnymi w Polsce przez ostatni rok poszukiwali rozwiązań mających na celu pobudzenie rozwoju gospodarczego w regionach o niskich dochodach w województwie podkarpackim i świętokrzyskim na wschodzie Polski. Wyznaczyli priorytety strategiczne oraz zaproponowali konkretne i pozwalające na szybkie wdrożenie działania dla środowisk akademickich, przedsiębiorstw i siły roboczej.

Na podstawie tych obiecujących działań pilotażowych przygotowywany jest plan wdrożenia tych projektów w innych regionach Polski.

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://europa.eu/!Cm83tg>

100. WYDARZENIE W RAMACH PROGRAMU PEER 2 PEER



Podczas 100. wydarzenia zorganizowanego w ramach projektu TAIEX-REGIO PEER 2 PEER węgierska delegacja odwiedziła Litwę w celu wymiany dobrych praktyk w zakresie wdrażania instrumentów finansowych na rzecz wydajności energetycznej. Projekt TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, rozpoczęty zaledwie dwa lata temu przez DG ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej w ścisłej współpracy z DG NEAR, zapewnia wysoce cenione i proste w obsłudze narzędzia ułatwiające administracjom państw członkowskich organizowanie spotkań i wymianę doświadczeń w różnych kwestiach związanych z zarządzaniem europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi.

Do tej pory Komisja otrzymała 171 wniosków o zorganizowanie wymiany, z czego zrealizowano 100 z udziałem 1500 uczestników z 25 państw członkowskich UE. Podczas tych wymian poruszanych jest bardzo wiele tematów, takich jak kwestie zarządzania i kontroli nad instrumentami finansowymi, rozwój miast, inteligentna specjalizacja, zamówienia publiczne itp. W swoich uwagach państwa członkowskie podkreślają, że instrument jest pomocny, łatwy w obsłudze i nie obciążony w zbyt dużym stopniu biurokracją.

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://funding.balticsea-region.eu/>

PROGRAM

21 WRZEŚNIA 2017 R.
Dzień Europejskiej Współpracy

9–12 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Bruksela (BE)

Europejski Tydzień Regionów i Miast

10 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Bruksela (BE)

Ceremonia wręczenia nagród RegioStars

18-19 PAŹDZIERNIKA 2017 R.

Budapeszt (HU)

**6. Doroczne forum strategii UE
na rzecz regionu Dunaju**

21–23 LISTOPADA 2017 R.

Monachium (DE)

**2. Doroczne forum strategii UE
na rzecz regionu Alp**

27-28 LISTOPADA 2017 R.

Rotterdam (NL)

Forum Miast

Więcej informacji o tych wydarzeniach znajduje się w części
Kalendarz imprez na stronie internetowej Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/newsroom/events/

NOTA PRAWNA

Ani Komisja Europejska, ani żadna osoba działająca w imieniu Komisji nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2017

Print: ISSN 2443-9029

PDF: ISSN 1725-8243

Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których UE nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw autorskich.

Ten magazyn jest drukowany w językach angielskim, bułgarskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niemieckim, polskim, rumuńskim i włoskim na papierze pochodzącym z recyklingu. Internetowa wersja magazynu jest dostępna w 22 wersjach językowych na stronie internetowej:
http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/information/publications/panorama-magazine/

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończyły się w czerwcu 2017 r.

© Unia Europejska, 2017

Printed in Belgium

ZDJĘCIA (STRONY):

Okładka: © Komisja Europejska

Strona 4: logo i zdjęcie © rząd Estonii

Strona 8: logo i zdjęcie © niemieckie federalne ministerstwo gospodarki i energetyki

Strona 9: logo i zdjęcie © cypryjskie ministerstwo finansów

Strona 10: logo i zdjęcie © Komisja Europejska

Strona 12: logo i zdjęcie © Region Walonii

Strona 13: logo i zdjęcie © Region Krety

Strona 14: logo i zdjęcie © Szwedzkie Stowarzyszenie Władz Lokalnych i Regionalnych

Strona 15: logo i zdjęcie © Związek Miast i Gmin Republiki Czeskiej

Strona 18: logo i zdjęcie © Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju

Strona 20: logo i zdjęcie © Związek Miast Polskich

Strona 21: logo i zdjęcie © Parlament Europejski

Strona 22: logo i zdjęcie © Miasto Valka (LV) i miasto Valga (EE)

Strona 23: logo i zdjęcie © Ajutament de Santa Coloma de Gramenet

Strona 24: logo i zdjęcie © London School of Economics and Political Science

Strony 26 oraz 27: © Komisja Europejska

Strona 28: logo i zdjęcie © École polytechnique Fédérale de Lausanne (CH)

Strona 29: logo i zdjęcie © BusinessEurope

Strona 30: logo i zdjęcie © Cardiff University

Strona 31: logo i zdjęcie © Huron University College, Uniwersytet Zachodniego Ontario (CA)

Strona 32: © Komisja Europejska

Strona 36: logo i zdjęcie © Konferencja Peryferyjnych Regionów Nadmorskich

Strona 37: logo i zdjęcie © Centrum Polityki Europejskiej

Strona 38: logo i zdjęcie © Eurocities

Strona 39: logo i zdjęcie © Europejska Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu

Strona 40: zdjęcie © Komisja Europejska; logo © AEBR

Strona 42: logo i zdjęcie © Zgromadzenie Regionów Europy

Strona 43: zdjęcie © Karen Coleman

Strona 46: zdjęcie © Komisja Europejska

Strony 48 oraz 49: zdjęcia © Komisja Europejska

BĄDŹ W KONTAKCIE



#EU7CF



ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu



@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds



EUInMyRegion



[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)



RegioNetwork



yammer.com/RegioNetwork



[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU



Urząd Publikacji

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
Kontakt – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu